

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT

Aan de bij de Bedrijfsraad aangesloten verenigingen

Zoals U bekend heeft de Bedrijfsraad voor de Bijenhouderij in Nederland bij de verhoging van de suikerprijs onmiddellijk alle pogingen in het werk gesteld deze prijs verlaagd te krijgen, aangezien de bijenhouderij door handhaving daarvan ernstig nadeel zou ondervinden.

Nadat op een terzake gedaan verzoek afwijzend was beschikt heeft een delegatie uit de Bedrijfsraad alsnog in een persoonlijk onderhoud met de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening de noodzaak van prijsverlaging onder de aandacht van deze bewindsman gebracht. Deze heeft bij nader inzien de grote gevaren, die de bijenhouderij door de prijsverhoging van de suiker bedreigen, onderschreven en zegde toe de suikerprijs voor de bijenhouders te verlagen.

Intussen is door het Bedrijfschap voor suiker uitvoering gegeven aan deze maatregel. De regeling zal door de diverse verenigingen reeds aan de leden zijn medegedeeld. Het is het bestuur van de Bedrijfsraad een behoefte aan zijne Excellentie de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening zijn oprechte dank te betuigen voor het ontvangen gehoor, dat tot een tastbaar resultaat leidde, maar ook dat het uit de mond van Z.E. mocht vernemen, dat hij overtuigd is van de belangrijke functie die de bijenteelt heeft voor de land- en tuinbouw.

Moge dit laatste tot gevolg hebben, dat ook een gunstig gehoor bij Z.E. gevonden zal worden als het gaat over de hulp inzake andere onderdelen van de bijenhouderij, wij denken aan beschermende maatregelen t.a.v. de Nederlandse honing, waarover aan Z.E. een memorandum werd voorgelegd.

De Bedrijfsraad voor de
Bijenhouderij in Nederland
Mr. L. R. J. ridder van Rappard
Voorz.
J. Andriessen, Secr.

ADVERTENTIETARIEF

per 1/1 pag. f 175.— per 1/8 pag. f 30.—
per 1/2 pag. f 90.— per 1/16 pag. f 17.50
per 1/4 pag. f 50.— netto contant
Spunblijtjes worden alleen bij vooruitbetaling op-
genomen. Zij kosten f 1.50 per 20 woorden; elke
4 woorden méér 30 cent. Gewone advertenties contant
na ontvangst van nota. Advertenties, die niet vóór de
2de der maand in ons bezit zijn, kunnen niet meer
worden opgenomen. Ze worden ook niet automatisch
in het volgende nummer geplaatst.

N.V. BIJENSTAND MELLONA te SANTPOORT

koopt tegen hoogste prijs, elke hoeveelheid

Raat-, Slinger- en Ruwe Honing

Wij betalen contant. Partijen van minstens 2000
kg worden door ons afgehaald. Steeds emballage
beschikbaar.

INKOPERS GEVRAAGD

Wij betalen provisie aan iedere inkoper
die voor ons 2000 kg in de verschillende
soorten bij elkaar haalt. En ondanks dat be-
talen wij de hoogste prijzen voor de honing.

N.V. BIJENSTAND „MELLONA”, SANTPOORT
Telefoon 8225, b.g.g. 8610.

Wij kopen alle soorten:

RAAT-, SLINGER- en PERShoning.
RUWE- en ZUIVERE bijenwas.

Gevraagd:

PROPOLIS in elke hoeveelheid.
HONING EN WASZEMERIJ „ARKADIA”
CHEMISCHE INDUSTRIE „GELBY”
Lochem - Telefoon 827

„MELLONA” RUIMT OP wegens grote voorraad

Herzog-slingers, 3-raams, met wormwielaandrij-
ving; de beste slinger die er bestaat, f 90,-.

Mellona's 8-raamskastjes. Voor en achter met
dubbele wand, met luifel en voerbak f 9,50
Idem met honingkamer en opzet f 13,50.
Dit zijn prachtkastjes voor de heide-dracht
tegen spotprijzen.

Observatiekasten voor 3 broedramen en 4 secties
gemaakt van prima red-cedar-hout. Wer-
kelijk een pracht kast voor f 40,-.

De dubbele bijenuitlaat, thans voor f 0,60.

Ontzegelvorken van prima kwaliteit, zo lang
de voorraad strekt, voor f 1,10.

DAT KAN ALLEEN MELLONA!
DOET UW VOORDEEL!

N.V. Bijenstand

„Mellona”

SANTPOORT

TELEFOON 8225 - b.g.g. 8610

HOGERE HONINGPRIJZEN

Wij kopen rechtstreeks van de imker,
geven geen korting aan tussenpersonen en
betalen daarom de hoogste dagprijzen voor
Uw slinger- en raathoning. Zend ons Uw
monster, wij geven ons hoogste bod.

Bijenstand de Koershof - Diepenveen

Goedkoper honing produceren

leert U door het volgen van een Cursus.
Het kost U per lesuur nog geen dubbeltje.
Als er minstens 12 liefhebbers in Uw af-
deling zijn, ga dan eens met Uw afdelings-
bestuur praten. Maar..... de afdelings-
secretaris moet de cursus vóór 15 September
bij het Bijenhuis te Wageningen aanvragen!

Wenst U een leerzame winterlezing op Uw
afdelingsvergadering?

Ook deze moet vóór 15 September door het
afdelingsbestuur bij het Bijenhuis worden
aangevraagd. Het hoeft Uw afdeling niets te
kosten. Rijk en Vereniging betalen de kosten!

Er komt een prachtige

IMKERSKALENDER 1952

met platen in zeskleurendruk van de
bekende kunstenaar J. Voerman, die de
Verkade-albums illustreert. De prijs zal
zeer laag zijn, waarschijnlijk nog geen
gulden. Nadere mededelingen volgen.

BIJENHUIS WAGENINGEN

HONING

Wij hebben vraag naar beslist
eerste kwaliteit:

- Linde-,
- Klaver-,
- Korenbloem- en
Heideslengerhoning
en Heideraathoning

Vraagt onze voorwaarden.

BIJENHUIS WAGENINGEN

GOEDE DINGEN
WAGENINGEN

Maandschrift voor BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND.

Redacteur: R. P. GROENVELD.

Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis
Wageningen, Telef. 2863. Postrekening 27772

Versijnt de eerste Dinsdag van elke maand.

Commissie van Redactie: A. S. PLANTING, B. A. v. d. SANDE en A. VINK. Adviseurs: De Rijksbijenteeltconsulenten. Vaste medew. JOH. A. JOUSTRA.

SUIKERPRIJS · VERLAAGD!

BELANGRIJK SUCCES VAN DE BEDRIJFSRAAD EN VAN DE DAARBIJ AANGESLOTEN VERENIGINGEN

De Stichting Bedrijfsraad voor de Bijenhouderij in Nederland heeft de Regering er herhaaldelijk op gewezen, dat de hoge suikerprijs de instandhouding van de bijenteelt ernstig in gevaar brengt en dat het noodzakelijk is maatregelen te nemen om te voorkomen, dat aan de bijenteelt onherstelbare schade wordt toegebracht. Een delegatie uit de Bedrijfsraad heeft de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening in een audiëntie met de noden van de imkerij op de hoogte gebracht. De Minister bleek zeer goed met de gang van zaken op de hoogte te zijn. Onomwonden gaf hij toe, dat de bijenteelt voor land- en tuinbouw van grote betekenis is en dat een verdere teruggang van de bijenteelt zo mogelijk moet worden gestuit. Het resultaat van deze bespreking is geweest, dat de Minister toezegde opdracht te zullen geven de prijs van de bijensuiker met terugwerkende kracht ook voor de najaarslevering 1951 te verlagen.

Zo kon het niet langer

Zie hier, lezer, in sobere bewoordingen weergegeven wat is gedaan en wat is bereikt. De suikerprijs is de laatste jaren dermate hoog geworden, dat het, laten we het nu maar ronduit zeggen, veel imkers de lust heeft ontnomen op de oude voet voort te gaan. Een aantal heeft vanwege de hoge kosten de bijenhouderij er geheel aan gegeven, anderen zijn op meer bescheiden schaal gaan imkeren. Doch vast stond, dat het zo niet langer kon.

De bijenhouders maken slechte jaren door. Hoge suikerprijzen, geleidelijk verdwijnen van drachtgebieden, moeilijkheden bij de honingverkoop in verband met de import van buitenlandse honing, enkele factoren, die het bijenhouden niet bepaald animeren, integendeel!

Indien niet een groot deel van onze imkers bestond uit echte liefhebbers, zou de teruggang van de bijenteelt nog veel groter zijn geweest.

Bijenteelt van grote betekenis voor land- en tuinbouw

Gelukkig is thans iets bereikt dat de imkers een ruggesteun geeft. En dat is niet alleen de verlaging van de suikerprijs, maar vooral ook de rechtstreekse erkenning van de Regering, dat de bijenteelt van grote betekenis is voor land- en tuinbouw. Zeker, wij wisten dat reeds uit eigen ervaring. Ook de heer Ir. v. d. Plassche, wnd. Directeur-Generaal van de Landbouw, heeft het al meer gezegd, dit voorjaar nog bij de opening van de proefbijenstand „Ambrosiushoeve” te Tilburg, waar hij, namens de Regering sprekende, onze Rijksbijenteeltconsulent voor het Zuiden des lands op het hart drukte de Rijkstuinbouwconsulenten, die nog niet „geloven” in bijen, te overtuigen van het grote nut, dat de bijen voor fruit- en zaadteelt hebben. Ook zei de heer van de Plassche toen reeds, dat wij altijd op de steun van de Minister zouden kunnen rekenen. Deze steun hebben we nu gekregen en met die steun het vertrouwen, dat wij voor andere problemen zeker niet tevergeefs een beroep op de Minister zullen doen, als de mogelijkheid tot helpen aanwezig is.

Wie bereikte dit resultaat?

Een klein aantal imkers is georganiseerd in een vereniging, die gewoonlijk met de naam „suikerbondje” wordt aangeduid. Uit deze naam leide men niet af, dat zij enig aandeel heeft gehad in de verlaging van de suikerprijs, al zou die naam gemakkelijk kunnen doen vermoeden, dat het suikerbondje op de bres staat voor de verstrekking van goedkope suiker. Het zijn de in de Bedrijfsraad georganiseerde Verenigingen geweest, die dit succes hebben bevochten. Toch doet het ons oprecht genoegen, dat

SPOEDIG zullen de volken weer haar oude plaats op de stal hebben ingenomen en komt voor ons weer een tijd, waarin we even onze volle aandacht aan onze bijen moeten besteden.

De oogst wordt uit kast of korf verwijderd. Dit dient met grote zorg te geschieden, niet zozeer om de grootst mogelijke hoeveelheid honing uit het volk te kunnen halen, dan wel om de moer niet te verliezen. Het gebeurt toch meermalen dat door ietwat onvoorzichtig werken een volk ongemerkt moerloos wordt en als we aan dergelijke volken onze dure suiker gaan opvoeren zijn we allerm minst voordelig uit.

Zoals de vorige maand werd besproken gaan we de korfvolken salpeteren en de bedwelmde bijen aan de andere volken toevoegen. De aldus versterkte volken gebruiken minder wintervoedsel, komen beter door de winter en zijn in het voorjaar beter in staat zich snel te ontwikkelen. Het is economisch stellig verantwoord.

De kastvolken brengen we terug tot één broedkamer. Al naar men gewoon is kan men een lege broed- of honingkamer onder zetten met enkele oude raten voor klimraat. Alle raten in zulke kamers te laten geeft vaak onnodig verlies door schimmel of muizen. Bij het ordenen der raten in de kasten houde men er rekening mede dat stuifmeelraten weer in het volk

VOOR BEGINNERS

(vervolg van pag. 133)

ook de imkers, die bij het suikerbondje zijn aangesloten, van ons werk zullen profiteren. Het is namelijk niet erg prettig om kastanjes te eten, die anderen uit het vuur hebben gehaald en wij vermoeden dan ook, dat die imkers zich nu toch maar liever bij ons zullen aansluiten om samen met ons verder te vechten voor de belangen van de bijenteelt. Als imkers weten we toch, dat een klein zwermje alleen maar teleurstelling geeft en niets oplevert, terwijl een groot en eendrachtig volk een rijke oogst binnen haalt. En er is niets dat ons, imkers, behoeft te scheiden, integendeel, we zijn allen één in liefde voor onze bijen en in bewondering voor de wonderen der schepping en onze belangen lopen volkomen parallel.

Thans het honingprobleem primair

De actie voor de verlaging van de suikerprijs heeft dus eindelijk resultaat gehad. Thans is het honingprobleem primair.

Een goede oplossing zien we in het z.g. „plan-Vink”. Zonder hulp en steun van de Regering is dat plan moeilijk uitvoerbaar.

Tijdens de audiëntie bij de Minister kreeg de delegatie van de Bedrijfsraad gelegenheid dit punt bij de Minister in te leiden. Zijne Excellentie gaf blijk ook op dit punt een gedegen kennis van zaken te bezitten. Dat was wel zeer prettig voor de delegatie, die daardoor met weinig woorden veel kon zeggen. De Minister zegde toe het honingprobleem nader te zullen bekijken. Wij zijn er van overtuigd, dat het vele werk van onze organisaties en de voortdurende aandrang bij de Regering resultaat zullen hebben en we zullen doorgaan al datgene te doen, wat het probleem nader tot een oplossing kan brengen. Hiervoor is de steun van alle leden, van alle imkers nodig, die op hun beurt weer de liefde voor de bijenteelt moeten uitdragen. Zij dienen de imkers, die nog niet bij onze Vereniging zijn aangesloten, te overtuigen van de noodzaak, lid te worden van onze Vereniging, de Vereniging die steeds heeft getoond niet veel woorden te verspillen aan de vraagstukken en geen ongegronde verwachtingen te wekken, maar die voor haar leden doet, wat mogelijkerwijs gedaan kan worden.

Aan de Minister en aan allen die aan de verlaging van de suikerprijs hebben meegewerkt, onze hartelijke dank!

terugkomen en wel rondom het broednest, de plaats welke de tros straks zal innemen.

Het kan niet genoeg gezegd: stuifmeel is een kostbaar, onmisbaar en tot nu toe een onvervangbaar voedsel voor de ontwikkeling der bijen. Kunnen we niet alle ramen met stuifmeel in het volk onderbrengen — vooral niet als kantraam gebruiken! — en is opbergen noodzakelijk, dan gaan we als volgt te werk: Uitgeslingerde stuifmeelramen, eventueel drooggelikt, gaan we met dikke suikerstroop bewerken, ong. 8 delen suiker — 3 delen water. We koken dit goed. Bij afkoeling, onder voortdurend roeren, wordt het geheel een wat troebele massa door de fijne suiker kristallen. Met een

schone kwast strijken we de stroop, nog enigszins lauwwarm, over de stuifmeelcellen, zodanig dat in elk geval het stuifmeel met een laagje bedekt wordt. Geheel vol behoeven de cellen niet te worden.

Ook kan men de stuifmeelraten aan een sterk volk geven en zoveel voeren dat die raten tevens verzegeld worden. Daarna kunnen ze op een goede, droge plaats worden opgeborgen om ze in het voorjaar naar behoefte te gebruiken.

Vooraf zwavelen is gewenst om de wasmotten te weren en een geregelde controle is tevens noodzakelijk.

In beide gevallen voorkomen we het uitdrogen van het stuifmeel tot een waardeloze harde korst of de aantasting door de mijten, waardoor een onbruikbare bruine poedermassa gevormd wordt.

De korfimmers sorteren de uitgebroken raten en de stuifmeelbrokken verwerken zij, middels honing of suikerstroop, tot stamphoning, ook stuifmeelrijke brokken raathoning worden voor dat doel gebruikt.

Uitgeslingerde raten zetten we in een bak boven of onder een volk, echter niet langer dan enige dagen, anders zitten ze spoedig onder de wasmot. De droge raten bergen we na zwavelen in een goed sluitende kast of kist, waarbij we tevens wat paradichloorbenzol op een schoteltje of stuk papier op de raten plaatsen ter wering van motten. Ook stapelt men de bakken wel gewoon op elkaar en sluit alle openingen zo goed mogelijk af, tussen de bakken strooit men dan tevens op een krant wat van bovenstaand middel.

Met het opvoeren beginnen we zo spoedig mogelijk. De ervaring leert, dat snel of langzaam voeren weinig uitmaakt. Toch lijkt het me beter, vooral als het weer het toelaat, eerst met kleine hoeveelheden te voeren om later de rest in korte tijd toe te dienen. Bij gebruik van honingflacons met geperforeerde deksels geven we eerst 's avonds een potje en later 's morgens en 's avonds. Stroop- of maggibussen lenen zich uitstekend tot snel afwerken. Voerbakken, voerborden, voederballons zijn te kust en te keur in de handel verkrijgbaar.

Nog altijd geef ik er de voorkeur aan in het najaar een flinke hoeveelheid jonge bijen te kweken, al gaan in de buitenlandse literatuur stemmen op, dat oude bijen in het voorjaar even goed het volk tot ontwikkeling brengen. Zijn er in het najaar bloeiende planten genoeg voorhanden, dan is drijfvoeren zeker op zijn plaats; het kost suiker, doch een krachtig volk kan het resultaat zijn. Eerder hebben we al de aandacht gevestigd op het gebruik van verzamelde stuifmeelpollen d.m.v. een stuifmeelval. Ook ter aanwending in de herfst. Een halve lepel per potje suikerwater is al voldoende ter prikkeling tot broedaanzet. Probeert het eens met enkele volken.

Denken we in September reeds de inwintering af te werken, dan moeten we de korven toch zeker op een gewicht van 25—30 pond brengen, naar gelang we met lichter of zwaarder korfmateriaal te doen hebben. Kastvolken moeten buiten de broed- of trosruimte de gehele broedbak verder met verzegelde raten hebben, de kantramen dus inbegrepen. Sommigen zorgen verder nog voor een volle honingkamer boven het volk. Dit

behoeft echter niet, de daar geborgen suikermassa kan bij de voorjaarsdracht moeilijkheden geven.

Naar gelang het aantal volken, waarover we beschikken, zou het evenwel geen kwaad kunnen één of meer volken een paar broedramen extra te laten verzegelen. Dit kan ons in het voorjaar te pas komen als bij één of meer volken gebrek dreigt. Zulke verzegelde reserveramen kunnen na te zijn opengekrabd snel worden ingebracht.

Verder moeten we bij de voeding nog met één ding rekening houden. Bij het toedienen van de suikerstroop brengen we tevens een flinke hoeveelheid water in de volken en de bijen moeten dit vocht weer verwerken. We zien dan ook dikwijls na een koude nacht de omgeving van de vlieggaten drijfnat. Ook het houtwerk van de kasten neemt dan veel vocht op en vaak zijn de deksels van binnen van dikke druppels voorzien. Zorgt daarom in deze tijd voor voldoende ventilatie boven het volk, en voor dekmateriaal dat niet waterdicht is. Onnodig te zeggen dat het geheel geen aanleiding moet geven tot roerij.

Hoewel het overbodig is te zeggen, dat we honing zorgvuldig moeten behandelen, geldt dit toch wel in het bijzonder voor heidehoning. Heidehoning bevat n.l. belangrijk meer water dan de andere honingsoorten. Het gaat derhalve tijdens bewaring betrekkelijk gemakkelijk gisten. We moeten er dus voor zorg dragen dat deze heidehoning zo weinig mogelijk vocht kan opnemen. Dit kan worden bereikt door bij het kolben of bewerken met de ericaborstel het water goed af te stoten en de honing spoedig te verwerken, zodat deze niet te lang aan de lucht blijft blootgesteld. De honing trekt heel gemakkelijk vocht aan en mag daarom nimmer een tijd in een vochtige omgeving blijven. Bewaren in goed sluitende bussen, potjes etc. op een droge plaats met een gelijkmatige temperatuur is nodig.

De heideraathoning kan dikwijls wel met een beetje meer zorg worden behandeld. Als we vernemen welke eisen men b.v. in Amerika aan raathoning stelt, dan kunnen we daar in de verste verte niet aan tippen. En toch — met een beetje moeite — kunnen wij ook een product aanbieden, dat graag gekocht zal worden. Sorteren we de honingraten uit korf en kast eerst in goed en minder goed verzegelde brokken. We letten er dan tevens op of er stuifmeel in aanwezig is. Tegen het licht gehouden ontdekken we spoedig de donkere plekjes, welke het stuifmeel in de cellen verraden. Een dergelijk stuk is geen eerste kwaliteit raathoning meer. Wel kunnen we met een mes de minst mooie gedeelten verwijderen, maar dit mag niet tot gevolg hebben dat de brokken te klein worden. De raathoning verpakken we verder met zorg in cellophaan en trachten te voorkomen dat het mooie witte vlak van de raat drukplekken, de natte, of zweetplekken, gaat vertonen. Dit maakt het geheel minder ogelijk. Ook kunnen we raat in kartonnen doosjes pakken op een gewicht van ongeveer 450 gram.

Volle, geheel verzegelde honingkammeraampjes — 't liefst nieuwe raampjes — zijn ook heel geschikt om in haar geheel te verkopen. Evenzo natuurlijk secties, doch dit is lang niet een algemeen gebruikt artikel. Pershoning is minder gewild omdat het niet doorzichtig is, als de geslingerde honing. Dit zelfde euvel krijgen we ook als de zomerhoningsoorten gaan kristalliseren. Toch is pershoning niet minderwaardig, mits men niet maar lukraak perst, d.w.z. de nodige aandacht besteedt bij het sorteren van de raten of er al dan niet broed of te veel brood bij geraakt. Het product kan dan minder houdbaar worden en door het brood — de stuifmeelpollen — een wat bitterzure smaak verkrijgen.

A.

Imkersfeest Eerbeek

22 September. Honing-, was- en bijenmarkt en tentoonstelling 9.45 uur, openluchtspel 3-5 uur, viering gouden jubileum. Bijzonderheden in het afdelingsbericht op blz. 148.

In een bepaald tijdvak van zijn leven gaat de mens overwegen wat in zijn leven van waarde, van belang geweest is. En dan blijken de bijen zonder uitzondering een bron van vreugde te zijn geweest, een band met de natuur en de jaargetijden, een uitgangspunt voor een gerijpt levensinzicht, die we niet hoog genoeg kunnen waarderen.

Deze, door de heer Chr. Broekhuizen, Huize „Avondlicht“ bij Hoorn, gemaakte observatiekast getuigt er van wat de bijen en de vriendenband met andere imkers in zijn leven betekenen.

Het opschrift luidt:

Werken is Leven.

Leer de bijtjes kennen in hun werken en leven en gij zult hen liefhebben.

Sluit u aan bij de grote imkersfamilie te Wageningen en bij de betreffende afdeling. Er is geen mooier natuursport.

De liefde voor natuur en mensen heeft deze bijenwoning gemaakt en wij hopen dat de maker nog lange jaren van zijn werkstuk en van zijn bewoners mag genieten!

CONTROLITIS

Een vriendelijke lezer zendt ons het volgende knipsel uit de Maasbode van 5 Juli:

„Iemand, die ten plattelande laatst een simpel onderkomen voor drie bijenkasten wilde construeren, moest daarvoor natuurlijk een vergunning aanvragen, moest bovendien een bouwtekening in drie- of viervoud inleveren, één voor de pluimveedienst, plus beschrijving, plus etc. etc. Wij dachten toen dat de tijd vermoedelijk niet ver meer is, waarop men ook de pootafdrukken van alle bijen zal willen geregistreerd hebben: in viervoud. Met om de drie weken een controleur om na te gaan of de imker in deze zijn plicht wel behoorlijk naakt...”

De Nederlandse Bijenweide (IX)

Klavers 2

Het determineren van de soorten.

Witte klaver (*Trifolium repens*) zal ongetwijfeld door iedere imker gekend worden. Men treft dit gewas met de witte bloemhoofdjes, die na de bloei bruin worden, zowel gekweekt in de weilanden als in het wild langs de wegen aan. Het is voor de bijen een uitstekende drachtbron, doch ook voor het vee een belangrijk voedergewas, o.a. door het hoge eiwitgehalte. Het bijvoegsel „repens”, dat „kruipend” betekent, wijst op de uitlopers, die van afstand tot afstand gevormd worden. Deze dragen bij tot de vorming van een goede zode in het weiland. De hoofdgroeitijd valt na die van de grassen in Juli en Augustus.

Ook de gewone **Rode klaver** (*Trifolium pratense*) is bekend. Onder de wat grotere bloemhoofdjes vormen een paar blaadjes een omwindsel, terwijl op de lang-

Boven: Rode klaver. Trif. pratense, deel van de bloem, nadat de randen van de kiel uit elkaar gedrukt zijn.
Links: Trifolium pratense, rode klaver.

werpige gewone blaadjes een lichtere, soms een donkerder plek voorkomt. Deze klaver wordt langer dan de witte klaver en bereikt soms wel een hoogte van 4—5 dm.

De **Inkarnaatklaver** (*Trifolium incarnatum*) heeft in volle bloei meestal kegelvormige bloemhoofdjes, die prachtig donderrood of diep purper gekleurd zijn. De gehele plant is behaard, terwijl de blaadjes wigvormig zijn en bovenaan zwak getand. Deze klaver wordt wel 6 dm hoog en wordt ook wel als groenvoer verbouwd. Doordat het gewas harig is, wil het vee het echter niet bijzonder graag opnemen. Het kan bovendien maar één keer gemaaid worden.

De **Bastaardklaver** (*Trifolium hybridum*) is rood of rose gekleurd en wordt ongeveer 5 dm hoog. De blaadjes zijn ovaal en scherp getand of gezaagd.

Trifolium hybridum

De **Aardbeiklaver** (*Trifolium fragiferum*) heeft lichtpaarse tot vleeskleurige, ronde bloemtrossen. Na de bloei vormt zich een ronde vruchtkluw, die enigszins de vorm heeft van een aardbei. Dit is nl. een stepenplant en de ronde vruchtkluwen verspreiden zich met de wind gemakkelijk over de grond.

Interessant is nog de **Onderaardse klaver** (*Trifolium subterraneum*).

Deze soort wordt veel verbouwd in Australië en in sommige delen van Amerika. Gedurende de laatste jaren wordt ze ook in ons land beproefd voor groenbemesting. Na de bloei boort dit eenjarig gewas zijn vruchtjes, evenals dat b.v. bij de pindaplant het geval is, in de grond. In het wild is deze soort in ons land alleen op Walcheren gevonden.

Van de genoemde *Trifolium*-soorten worden er zeer vele in ons land stelselmatig gekweekt. De rassenlijst vermeldt een flink aantal, dikwijls variëteiten van of selecties uit de hier behandelde. De latijnse naam geeft dan aanwijzing omtrent het geslacht en de soort.

De **Hopklaver** of **Hopperupklaver** (*Medicago lupulina*) heeft gele bloemen en is dadelijk te herkennen aan de zeer kleine bloemhoofdjes. Een verkleinde uitgave dus van witte klaver in een andere kleur. Gewoonlijk telt één hoofdje 30—40 kleine vlinderbloempjes, elk een paar mm lang. Het plantje bloeit de gehele zomer en ook zelfs gedurende zachte winters. De bladeren lijken op die van de gewone soorten, doch zijn alleen veel kleiner.

De vruchtjes, die men, evenals bij alle vlinderbloemen, peultjes noemt, zijn krom en gevuld met zwarte zaadjes.

Hopklaver
Medicago lupulina
a: vrucht

Bij de **Gevlechte Rupsklaver** (*Medicago arabica*) zijn deze peultjes vergroeid tot spiraaltjes, terwijl op de blaadjes van deze soort een fraaie vlek voorkomt. Rupsklaver dient ook in de landbouw als groenbemesting. Door de platte groei, platter althans dan bij de Rode Klaver, komt ze niet in het stro van de dekvruucht voor.

Luzerne (*Medicago sativa*) valt onmiddellijk op door de langwerpige, losse trossen van paarse bloemen. De blaadjes zijn lang en smal en aan de top gezaagd. Deze plant, die wel 1 meter hoog kan worden, wordt wederom gekweekt en verwilderd aangetroffen.

Bij de **Gele Luzerne** (*Medicago media*) zijn de bloemen eerst geel en ze worden later paars. De trossen zijn niet zo lang en zo los als bij Luzerne. In het wild heeft men deze bij de St. Pietersberg aangetroffen. In ons land wordt Luzerne veel verbouwd voor hooiwinning en kunstmatig drogen, wederom om het eiwitgehalte, dat bij alle vlinderbloemigen hoog ligt. De honingklavers zijn reeds te onderscheiden aan de heerlijke reuk en aan de lange trossen van witte of gele ongesteelde bloemen.

Luzerne
Medicago sativa
na 't ontploffen, na verwijdering van vlag en kelk

De **Witte Honingklaver** (*Melilotus albus*) is een hoge plant met ijle trossen. De zeer kleine peultjes bevatten maar één zaadje (zie afbeelding volgende pagina).

De **Akker Honingklaver** (*Melilotus arvensis*) staat niet geheel rechtop, hetgeen wel het geval is met de **Gele**

Honingklaver (*Melilotus altissimus*). De eerste wordt een meter hoog, de tweede wel 2 m. De Gele Honingklaver is ook duidelijk te kennen aan het forsere voorkomen en de grotere bloemenrijkdom.

In de landbouw wordt *Melilotus albus* hier en daar aangevend. De grote stengeligheid en het hoge gehalte aan bitterstof (cumarine) vormen echter bezwaren.

Ze wordt in de handel gebracht onder de benaming Reuzen Honingklaver.

Vriezenveen.

J. B. M. VAN DEN BELT.

Witte honingklaver
Melilotus albus

Hasler, A & Maurizio A.

Ueber den Einfluss verschiedener Nährstoffe auf Blütenansatz, Nektarsekretion und Samenertag von honigenden Pflanzen, speziell von Sommerraps (*Brassica Napus* L.).

Schweizerische Bienenzeitung 75 Jg. NF nr. 5 Mei '51, pp. 208-219.

Phosforzuur, stikstof, borium en magnesium hebben geen merkbare invloed op de hoeveelheid en het suikergehalte van de door de bloemen afgeschelden nectar. Kaligebrek vermindert de hoeveelheid nectar. Door onvoldoende phosforzuur, stikstof en kali evenals bij borium- en magnesiumgebrek was de bloei en vruchtzetting minder. Het verschil tussen het aantal bloemen en de zaadopbrengst is bij kaligebrek het grootst.

Dadant M.G.

Alfalfa seed- one thousand pounds per acre. American bee journal vol. 91 no. 4 April '51, pp. 142-143.

Het lucerne zaad moet gewonnen worden van de 2e en 3e snede. Tenminste 5 volken per acre dienen bij de velden te staan. Het is nodig de volken vaak te verwisselen daar bijen slechts enkele dagen de lucerne bevliegen en dan de moed opgeven.

Jonge bijen bestuiven beter en langer dan oude bijen. De honingopbrengst is te verwaarlozen. Voor de bestuivingsdiensten wordt de imker betaald ofwel een vast bedrag ofwel een deel van de zaadopbrengst boven het gemiddelde van de streek. In Yolo County werden naast de aanwezige 7000 bijenvolken nog 10.000 ingevoerd voor de lucerne bestuiving. Per volk werd betaald \$ 2.50 en 15% van al het zaad boven 400 pounds per acre, 20% boven 700 pounds en 33 1/3% boven 1000 pounds per acre. Honderden acres leverden meer dan 1000 pounds zaad, een veld zelfs bijna 2000 pounds. Het gemiddelde was echter nog slechts 300 pounds.

Graff H.

Competition in pollination.

Modern beekeeping vol. 35 no. 4, April '51, pp. 117-120 en 122.

Voor het vlieggaat van een bijenkast wordt een apparaat geplaatst waardoor de bijen ongehinderd kunnen binnengaan, maar bij het verlaten van de kast moeten ze door een inrichting lopen, die gevuld is met met de

hand verzameld stuifmeel van de gewenste variëteit. Dit geeft beter resultaat dan handbestuiving of door middel van vliegtuigen, geweren of spuitmachines.

Wiesmann R.

Ueber einen biologischen Test zum Nachweis und zur Bestimmung von synthetischen Kontaktinsektiziden bei Bienenvergiftungen.

Zeitschrift für Pflanzenkrankheiten (Pflanzenpathologie) und Pflanzenschutz. 58e Jg. 5/6H 1951, pp. 161-171.

Bijen, die vergiftigd worden door moderne contactinsecticiden als DDT, HCH en phosphorzuuresters (parathion, E 605) bevatten zeer weinig van deze stoffen. Daardoor was tot op heden het aantonen van deze vergiftiging zeer moeilijk, zo niet onmogelijk. Uitgaande van het feit dat de huisvlieg (*Musca domestica*) zeer gevoelig is voor al deze giften, heeft Wiesman een methode ontwikkeld om langs biologische weg deze stoffen aan te tonen. De bijen, waarvan vergiftiging wordt vermoed, worden met aceton geëxtraheerd en het extract laat men in petri schalen opdrogen. Daarin worden dan huisvliegen gebracht. Deze zijn zo gevoelig dat als de bijen vergiftigd waren, ook zij vergiftigd worden. De reacties van de vliegen voor de verschillende giften zijn zeer verschillend en specifiek, zodat door eenvoudige waarnemingen het gif kan worden bepaald. De hoeveelheid gif is bij benadering op te geven door de tijdsduur welke verstrijkt tot symptomen optreden.

Ir. MOMMERS.

VERKIEZING HOOFDBESTUUR

De Hoofdbestuursleden in de groepen **Friesland, Achterhoek en Lijmers, Zeeland, Noord-Brabant en Limburg** zijn aan de beurt van aftreden. De afdelingen, behorende tot die groepen, kunnen kandidaten stellen. De namen der kandidaten, vergezeld van een door hen ondertekende verklaring dat zij bereid zijn een (her)benoeming te aanvaarden, moeten vóór of op 10 Oct. 1951 bij het Dagelijks Bestuur (adres: Bijenhuis, Wageningen) zijn binnengekomen. Zij moeten getekend zijn door de voorzitter en de secretaris van de kandidaatstellende afdeling.

INGEZONDEN STUKKEN

PRETTIGE SAMENWERKING TUSSEN IMKER EN SCHOOL.

Het doet mij groot genoegen in het Maandschrift voor Bijenteelt mijn erkentelijkheid uit te spreken jegens de heer W. Dirksen, Hierdenseweg, Harderwijk, die op mijn eerste verzoek direct bereid bleek onze leerlingen van de Mulo-school één en ander van de bijen te vertellen.

Met grote aandacht hebben de leerlingen zijn uiteenzettingen gevolgd en vooral genoten van de directe kennismaking met de praktijk. Deze kennismaking mocht dan voor verschillende leerlingen een enigszins pijnlijk verloop hebben, het enthousiasme was er niet minder door. Hier werd duidelijk gedemonstreerd dat een imker, die door veel zelfstudie en liefde voor zijn werk een grote kennis van de bijen heeft verkregen, prachtig werk kan doen om de jeugd in aanraking te brengen met een wondermooi deel van de natuur. We hopen dat de heer Dirksen, en met hem vele imkers ons dit genoegen zal blijven verschaffen.

L. KOOL,

Onderw. a. d. Chr. Muloschool
te Harderwijk.

Koninginnekeekweek-kwesties

(X)

Het horizontale keekweekraam (Case)

Enten in darrencellen (Davis)

Is de Doolittle-methode voor de koninginnee-teelt het neusje van de zalm, er resten nog twee andere, die het vermelden zeker waard zijn. Daar is dan eerst een Franse werkwijze, die later bekend werd onder de naam Case-methode. Veel vaardigheid is hiervoor niet vereist en het aantal verkregen cellen is vaak verbazend groot. Wie met koninginnee-teelt een opzienbarend resultaat wil bereiken, hij passe Case toe. De werkwijze is als volgt: We gaan weer uit van een raat met jonge teeltlarfjes. Deze raat mag niet oud zijn, een mooi lichtgekleurde raat

is het best. Deze raat moet goed gedraad zijn. Wij zoeken van deze raat de mooiste zijde op en gaan deze bewerken. Het gebruikelijkst is om van elke 3 rijen cellen met larven er 2 te vernietigen. Er blijven dan rijen larven over, die op regelmatige afstanden liggen.

Van deze overblijvende larven worden er ook weer steeds 2 van de 3 vernietigd. De resterende larven liggen nu dus op een regelmatige afstand over het bewerkte raatoppervlak verdeeld. Deze raat nu wordt met de bewerkte zijde naar onder in horizontale stand op het tevoren klaargemaakte keekweekvolk gelegd. Niet vlak op de ramen natuurlijk. Er moet gezorgd worden voor ruimte voor de te bouwen cellen. Wij nemen 3 ledige ramen, leggen die op elkaar op de ramen van het

keekweekvolk. Op de ledige ramen komt dan de bewerkte raat, die zodoende op ongeveer 6 cm boven de broedkamer komt te liggen. Een ledige honingkamer komt om het geheel heen, en alles wordt warm ingepakt. De hierboven omschreven wijze van bewerken van de raat moge gebruikelijk zijn, ze is ook zeer tijdrovend. En het kan veel gemakkelijker. Met een scherp gepunt potlood gewapend, zoekt men in de raat de meest geschikte larfjes op. De 6 buurlarfjes, dus die uit de begrenzendende cellen, worden met de punt van het potlood vernietigd. Daarna worden de wanden van de overblijvende cel wat naar buiten uitgebogen, zodat de cel wijder en ondieper wordt.

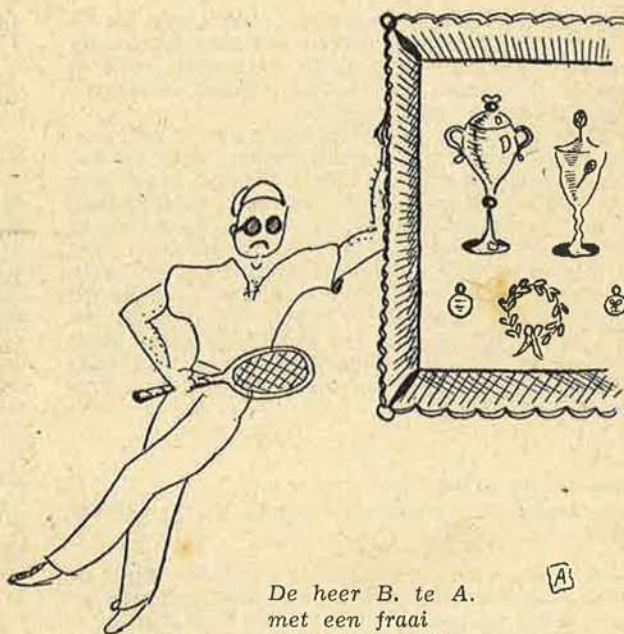
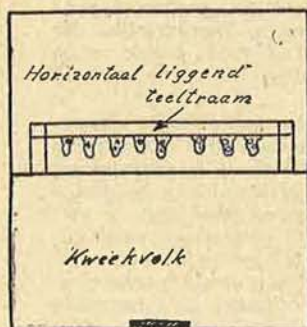
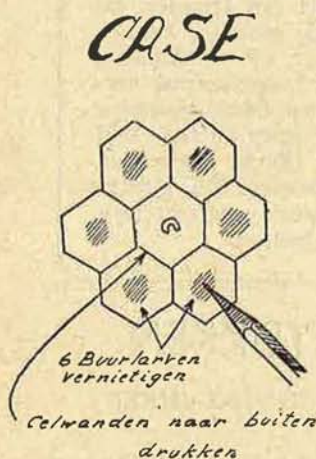
Deze procedure op een aantal plaatsen herhalen, tot het gewenste aantal cellen ruimschoots is bereikt. Hoedt U voor de draden in het raam. Cellen die hierop gebouwd worden, zijn

kwelijk uit te snijden. Het is natuurlijk duidelijk waarom het raam goed gedraad moet zijn. De raat, die 6 cm boven het volk ligt, krijgt het gewicht te dragen van het gordijn bijen, dat met cellenbouwen bezig is. Bij warmte zal een ongedrade jonge raat dan ook onherroepelijk in elkaar zakken, met alle narigheden

van dien. Het voeren zal bij de Case-methode met een raamvoerbakje moeten gebeuren, daar bovenop geen plaats is. Zijn de cellen rijp, dan ruim uitsnijden. De Case-methode geeft altijd wat cellen, die later uitlopen. Dit komt doordat in een raat altijd enige eitjes voorkomen, die later door de bijen tot moeren worden verwerkt. Het nadeel van de Case-methode is natuurlijk, dat het broed aan een zijde van de raat afsterft, omdat de bijen er niet bij kunnen. Ook zal men na het uitsnijden van de cellen, de waardevolle raat vrijwel kunnen afschrijven.

Tot slot van al deze teeltstofbewerkingen nog het enten in darrencellen, in Engels sprekende landen, de Davis-methode genoemd. Verse darrenraat (zonder larven) wordt in smalle stroken gesneden en aan de boven- en onderlat van een honingraampje bevestigd met vloeibare was. Zover lijkt dus dit op de Alley-methode. Ook worden de darrencellen tot op halve diepte teruggebracht, door ze met een scherp warm mes bij te snoeien. In de zo ontstane cellen (Davis-cups noemt men ze wel) worden nu, als bij Doolittle, teeltlarfjes geënt. Vanwege de voor de doppen noodzakelijke afstand, steeds slechts 1 van de 3 cellen van een larfje voorzien. Ik heb de indruk gekregen, dat de geënte darrencellen beter door de bijen worden aangenomen dan de kunstmatige Doolittle cellen. De, in het Februarinumnummer van dit blad, afgebeelde cellen, zijn ook gebouwd op darrencellen. Dit waren cellen, die ik uit afgedankte honingraampjes sneed en die zeker al enige jaren oud waren, toch werden ze door de bijen uitstekend aangenomen. U ziet dus, methodes om fraaie cellen te krijgen zijn er in overvloed. Nu is het van cel tot leggende moer nog maar een kort rukje. Een rukje echter waarin het heel gemakkelijk valt te struikelen, enige van die struikelblokken zullen wij de volgende maal trachten op te sporen.

APIARUS.

De heer B. te A.
met een fraai
raam Davis-cups

A

Misschien is het aardig een juiste mededeling te ontvangen over de honingopbrengst van het Koolzaad in de Wieringermeer in het voorjaar 1951.

De bloei begon dit jaar minstens 14 dagen later dan in 1950, maar de voorjaarsontwikkeling der volken was minder goed dan het vorig jaar en de dracht duurde maar 3 weken tegen vorig jaar 5 weken.

Gezien deze feiten en het koude weer tijdens de bloei was onze verwachting niet hoog. De gemiddelde opbrengst was bij ons over 45 volken (stand Diemeer—v. d. Berg c.a.) pl.m. 18 pond per kast.

In 1950 was dit gemiddelde 25½ pond en in 1949 28 pond. Enkele imkers uit onze afdeling noemden hogere getallen, maar die mededelingen betreffen enkele afzonderlijke volken.

Met vriendelijke groeten,

A. VAN DEN BERG
Egmond-Binnen

DE STAPELMETHODE VAN PÈRE DUGAT.

Aan het slot van zijn vertaling in het Julinumnummer van het Groentje van de werkwijze van Père Dugat, iets waarvoor we Jékavé dankbaar kunnen zijn, zet hij tussen haakjes: „De lezers gelieven er wel rekening mede te houden, dat de methode bestemd is voor Frankrijk”, hiermede te kennen gevend, dat deze methode niet voor Nederland in aanmerking zou komen. De eerste indruk na het lezen van de vertaling is dan ook meer hier te doen te hebben met een rariteit, dan met een toepasbare werkelijkheid.

Wat is nu echter de kern, waar het bij deze methode om gaat?

Laten we hiervan een samenvatting geven en ons daarna afvragen, wat hiervan voor ons in onze omstandigheden bruikbaar is.

De hoofdzaak van de methode van Père Dugat bestaat uit het kweken van zeer sterke volken, die op het tijdstip van de dracht in hun kast geen werk hebben en er dan maar op uitgaan om nectar te halen.

De wijze, waarop Dugat dit bereikt, bestaat uit:

1. Stimuleren van de leg, niet alleen door drijfvoeren, maar ook door de volken te stapelen. Bij gestapelde volken treden andere eigenschappen op dan bij afzonderlijk staande volken. Sommige latente eigenschappen komen naar voren, terwijl weer andere op de achtergrond komen, of verdwijnen. Een van de latente eigenschappen is een enorme toename van het broed.

2. Een week tot 14 dagen vóór de aanvang van een belangrijke dracht, kan men kiezen tussen:

a. het volk moerloos maken. Er worden dan redcellen opgezet, die men na 10 dagen weg moet nemen om daarna aan het bovenste volk één raam met vers broed te geven. Hierop komen weer redcellen, die voldoende zijn voor de lager gevestigde volken, dat ze zich niet moerloos gevoelen. Deze behandeling kan men 2 keer herhalen, dus totaal 3 keer toepassen, waarna men 1 cel tenslotte overlaat, waaruit een jonge koningin komt.

b. Men kan ook de koningin in haar eigen kast opsluiten op 2 ramen tussen moerroosters, te beginnen één week tot 14 dagen vóór een dracht begint tot ongeveer 14 dagen voor het einde van de dracht.

Of men nu a. of b. moet toepassen is afhankelijk van de drachtomstandigheden, waarin we verkeren. Wonen we in een streek, waarin 2 hoofddrachten voorkomen, April-Mei en Juni-Juli, dan passen we toe voor de 1e hoofddracht de opsluit-methode en voor de 2e hoofddracht maken we de volken moerloos, waarna we kunnen gaan inwinteren met jonge koninginnen.

De grote voordelen van het systeem Père Dugat springen onmiddellijk in het oog. Ze zijn:

- 1e. een maximum aan honingopbrengst;
- 2e. zwermverhinderend;
- 3e. de mogelijkheid van koninginneteelt.

Het benodigde materiaal. Père Dugat construeerde voor zijn methode een zeer bijzondere kast, die verschillende moeilijkheden vergemakkelijkt. De prijs echter van zijn kast is voor een gewone beurs onbetaalbaar. Zijn methode is echter ook uitvoerbaar met gewone kasten uit ons bedrijf. Maar dan moet het materiaal stevig zijn en onderling verwisselbaar.

De meest geschikte is de enkelwandige Simplexkast, zoals het Bijenhuis ze verkoopt.

Ook is het aanbevelingswaardig de stapel niet hoger te maken dan voor 3 volken. De hoogte hiervan wordt dan ongeveer 1,70 m.

Wat verder nog nodig is, zijn 3 dubbele moerroosters, 3 of meer koninginnekastjes en één reservevolk, dat voor het verse broed moet zorgen, als men de stapel moerloos gaat maken.

De meesten van onze imkers zullen de hier opgenoemde materialen toch wel op hun stand hebben om met enkele kleine wijzigingen en zonder te vervallen in grote uitgaven, een toepassing van deze uitnemende methode te wagen.

Den Haag.

C. L. WISSE.

Imkers, die naar aanleiding van dit artikel vragen hebben te stellen, kunnen deze inzenden aan het Bijenhuis te Wageningen. De heer Wisse verklaarde zich bereid deze vragen, zover dat in zijn vermogen ligt, te beantwoorden.

Red.

BOEKBESPREKING

DE HONINGBIJ, Prof. Dr. K. von Frisch, Nederlandse bewerking van Mej. H. C. Mansveld, met een voorwoord van Dr. Ir. A. Minderhoud, 112 illustraties, 170 blz., gebonden f 6,45. — Born, Assen, 1951.

Wij zijn zeer dankbaar dat dit boek thans in de Nederlandse taal verschenen is. Tot nu toe konden slechts zij, die de Duitse taal machtig zijn, kennis nemen van het werk van de bekende Oostenrijkse geleerde en er hun voordeel mee doen. Voordeel, want men kan nooit beter bijen houden dan wanneer men een helder inzicht heeft in de aard en het wezen van de bijen. Dat inzicht kan men door het lezen van dit boek in belangrijke mate verbreden en verdiepen.

En dan is er nog het niet in geld waardeerbare voordeel dat we door het lezen van dit boek genieten: het brengt ons nader tot de wonderen en de raadselen van het leven van onze bijen. Het geeft ons een beeld van de scherpzinnigheid, waarmee onze geleerden trachten die geheimen te ontsluiten. Het doet ons deemoedig het hoofd buigen voor het onnaspeurlijke wonder van het leven dat zich alom om ons heen in ontelbare vormen aan ons openbaart.

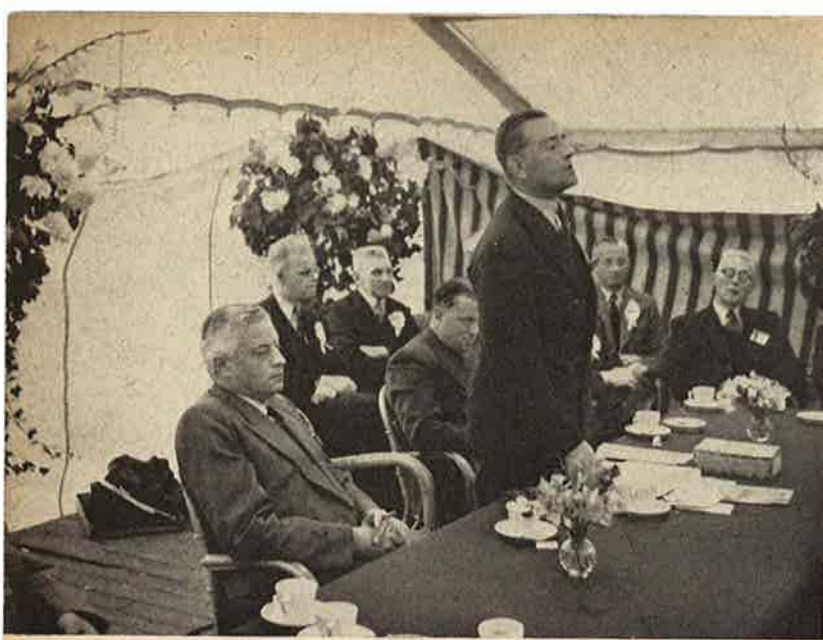
Gewoonlijk zijn boeken van geleerden te zwaar voor ons, gewone mensen. Dit boek maakt daarop een gunstige uitzondering. Het is helder en zeer eenvoudig geschreven, zodat iedereen het gemakkelijk kan lezen. Die eenvoud kenmerkt ook de aard van de stof. Elke imker kan, gewapend met een paar schaaltes en een paar honingpotjes een aantal van de zeer leerzame proeven, die er in beschreven worden, zelf nadoen. Men herinnert zich wel de proeven van Dr. Minderhoud in onze kleurenfilm, die zo buitengewoon eenvoudig zijn, maar die zo'n diep inzicht geven in het leven van onze bijen. Met dat deel van de film kunnen we dit boek vergelijken, maar het geeft natuurlijk veel meer dan in het korte bestek van een film mogelijk is.

In zijn voorwoord zegt Dr. Minderhoud, dat Prof. von Frisch vrijwel ieder jaar belangrijke artikelen publiceert. In voetnoten stelt de vertaalster ons van die nieuwe gegevens in kennis.

De vertaling van Mej. Mansveld is voortreffelijk, de uitvoering van het boek laat niets te wensen over.

Wij twijfelen er niet aan dat het niet alleen door de imkers, maar ook door vele niet-imkerende natuurvrienden met vreugde zal worden begroet.

G.

De voorzitter opent de 22e Nederlandse Imkersdag. V.l.n.r.: Ir. J. ridder de van der Schueren, Commissaris der Koningin in Overijssel, de heren Nolten en Noorel, de burgemeester van Raalte de heer Ganzeboom, Mr. L. R. J. ridder van Rappard, de heren Dennebos en van Rooijen.

LANGZAAM gleden de autobussen over de wegen van Salland. Op de stoppelvelden eindeloze rijen schoven en hier en daar nog gouden rogge- en haverakkers. Aan de horizon de glooiing van heuvels, die steeds nader kwamen en boven dat alles het wisselend spel van zon en wolken.

Het waren de rust van het landschap en de rust van de mensen die er wonen en werken, die hun stempel drukten op de Raalter Imkersdag.

Ook onze voorzitter was gegrepen door de rust van dit grote, wijde, mooie land, in welks hart hij de Commissaris der Koningin, Ir. J. ridder de van der Schueren en de burgemeester van Raalte, de heer A. J. Ganzeboom, begroette namens de imkers en imkeressen, die deze dag naar Raalte gekomen waren, niet om te werken aan de verbetering van technische voorzieningen voor de bijenteelt, maar om in een prettige, menselijke verhouding tot hun collega's en genietend van de grootse natuur de zorgen des dagelijks levens van zich af te zetten.

Maar het grote nieuws voor de imkers bleef natuurlijk

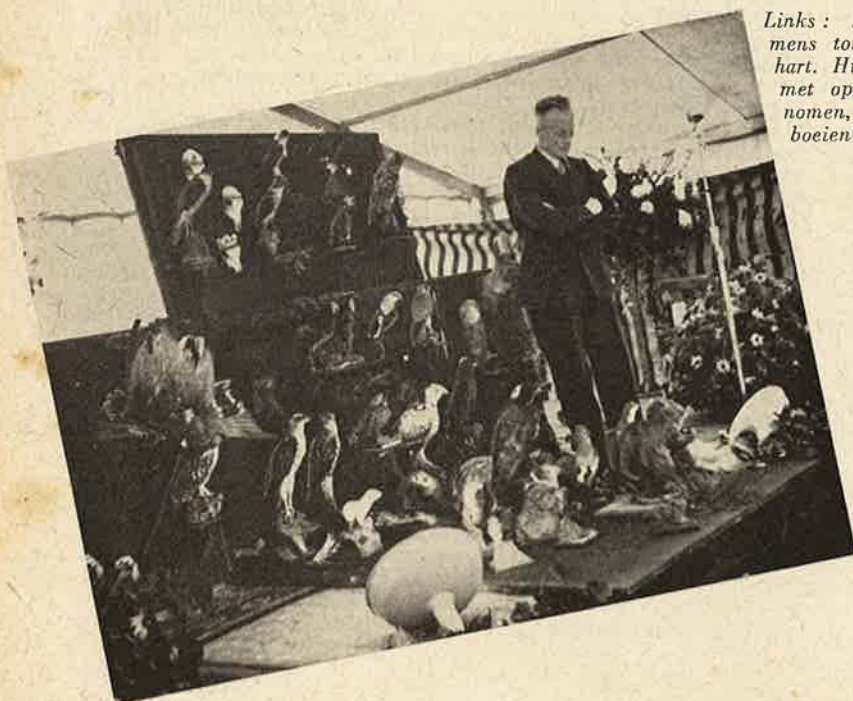
RAALTE:

Imkersdag en

en keerden m
de waagnen z
u dankte ik..

niet ongezegd: met dank aan de Minister van Landbouw en aan de grote vriend van de imkers, Ir. van de Plassche, wnd. Directeur-Generaal van de Landbouw — die telegrafisch had bericht wegens ambtsbezigheden niet aanwezig te kunnen zijn — deed de voorzitter mededeling van de verlaging van de suikerprijs met ongeveer 10 %. Het is niet alleen deze verlaging, die de imkers tot grote voldoening stemt, maar meer nog de overtuiging, dat met deze maatregel de verdere verhoging van de suikerprijs met 15 cent, die in het voornemen lag, voorkomen is en bovendien het feit, dat deze maatregel met terugwerkende kracht zal gelden voor de thans in volle gang zijnde na-jaarssuikerlevering. Het verheugde spreker zeer te kunnen mededelen dat er gegronde hoop is, dat deze voor de imkers wel zeer prettige maatregelen gevolgd zullen worden door maatregelen op het gebied van de honinghandel, waaraan door het Hoofdbestuur en de Bedrijfsraad reeds lange tijd is gewerkt en voor de verwezenlijking waarvan wij op de steun van de Regering rekenen.

De Burgemeester van Raalte vertelde in een geestige toespraak wat de imkers in zijn gemeente hebben ontketend: de Imkersdag is aanleiding geworden om het oude oogstfeest, de Stöppelhaene te doen herleven ter gelegenheid waarvan Raalte drie dagen lang in feesttooi gestoken is en dit oogstfeest, dat stamt uit een grijs verleden, zal

Links: Piet Bos sprak van mens tot mens, van hart tot hart. Hij had een grote kist met opgezette dieren meegenomen, uit welker leven hij boeiende verhalen vertelde.

Onder.: Op de feestelijk voorzitter zijn sluitingswoord muziek een

Oogstfeest

ter schuur van zandige gemeten
aar belaan met oogst van overvloed

De voorzitter doet mededeling van de verlaging van de suikerprijs. De gezichten staan op mooi weer.

waarschijnlijk in de toekomst in de plaats komen van de najaarskermis.

Een van de zonen van dit land, die het kent en liefheeft als geen ander, de heer Piet Bos, vertelde ons boeiende verhalen over de geheimen van de dierenwereld en aan het applaus kwam bijna geen einde, want Piet Bos sprak van mens tot mens, van hart tot hart. En wie zou hij dieper kunnen ontroeren, wie zou hij sterker kunnen doen meeleven dan de imkers, mensen die weten stil te zijn en te luisteren als de natuur spreekt?

De autotocht was met zorg voorbereid: men voerde ons door bossen en door heidevelden, over heuvels van welker hoogte een prachtig panorama aan onze ogen voorbij gleed. Op de terrassen van het Lösse Hoes hebben we rustig en gezellig met elkaar kunnen praten. Velen bezochten het museum van de heer Bos en weer anderen eerden op het Canadeese oorlogskerkhof de nagedachtenis van de mannen die hun leven gaven voor onze bevrijding.

Op de feestelijk versierde markt bracht de voorzitter hulde en dank aan allen, die aan het welslagen van deze dag hadden meegewerkt. De heer Elsjanof Wipper, voorzitter van de voorbereidingscommissie, bood de voorzitter, als herinnering aan Raalte, een doos met lepeltjes met het

wapen der Gemeente aan, een wapen dat met vier zware rogge-aren de geaardheid van het land en de sfeer van het oogstfeest en van de imkersdag treffend tot uitdrukking brengt.

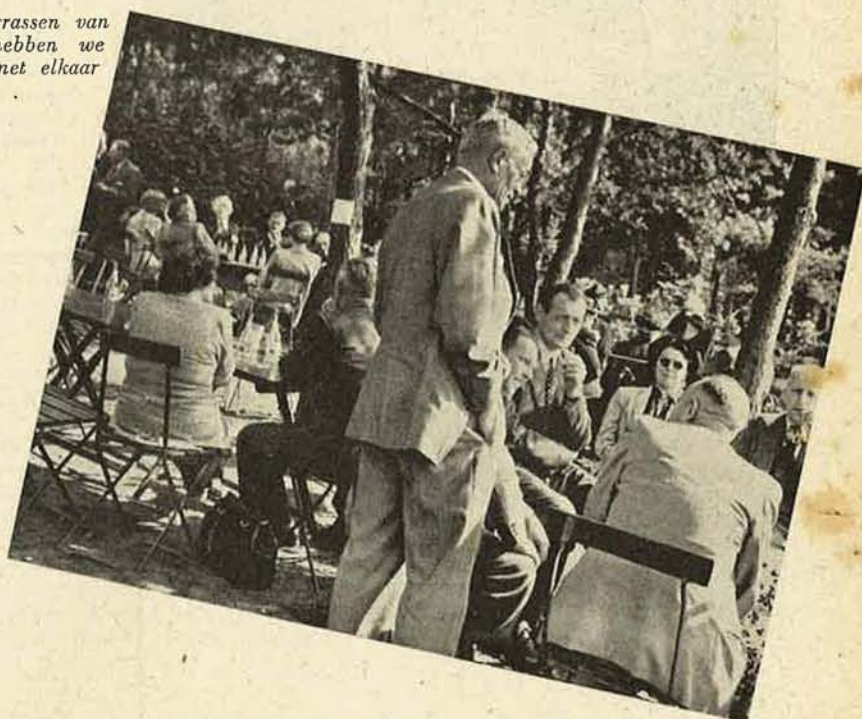
Met een vrolijke mars van het muziekcors werd de Imkersdag besloten.

De muziek bleef nog geruime tijd concerneren, de imkers gingen het feestelijk versierde dorp bekijken en inkopen doen. De voorzitter van een onzer afdelingen zagen we een paar klompen kopen, die hij meteen aantrok! Weer anderen zagen we genieten van de van boekweitmeel gebakken pannekoeken.

Raalte is voor ons allen een heerlijke dag geweest, een dag, waarop we niet van de ene bezienswaardigheid naar de andere werden gezeuld, maar waarop we als mens onder medemens, als imker onder mede-imkers en als kinderen van één groot gezin waren, dat in de grootsheid van de natuur rust en verademing vond.

Rechts: Op de terrassen van het Lösse Hoes hebben we rustig en gezellig met elkaar kunnen praten.

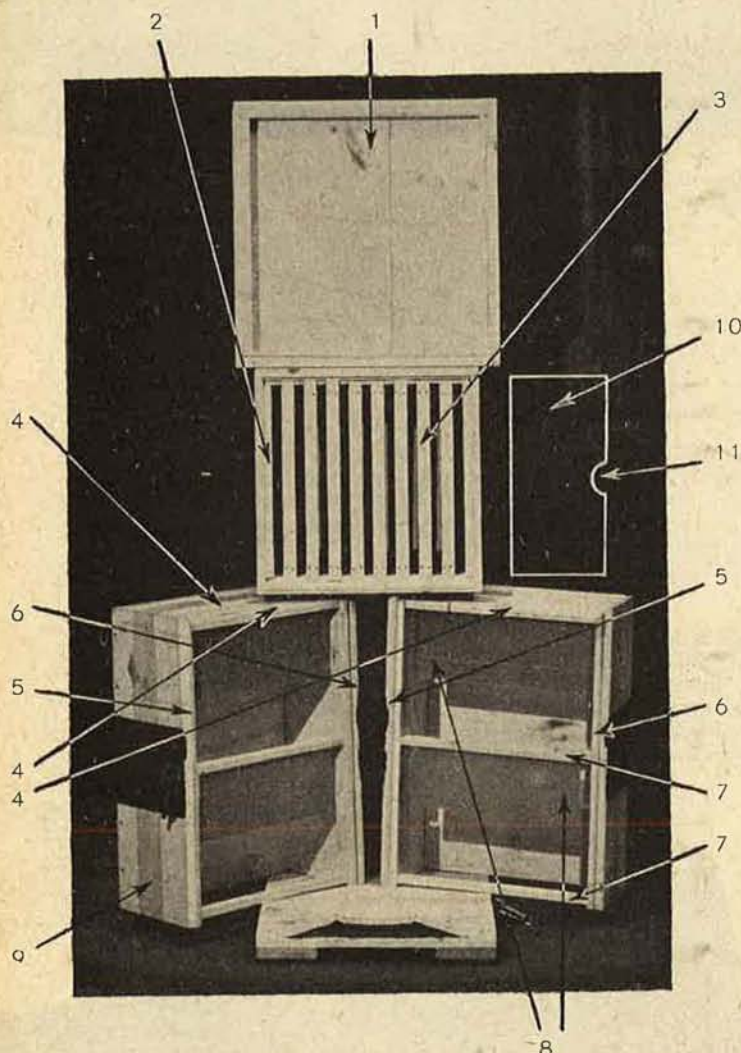
versierde markt sprak de
1. Na afloop speelde de
olijke mars.

UIT DE JAAGKIEPS

Van een collega-imker ontvang ik een brochure over een nieuwe Franse kast: Paysan Modern — de Moderne Boer — uitgevonden door Jean Maillebau, waarvan hierbij een afbeelding.

Alweer een nieuwe kast zult U zeggen. Ja, maar in elke nieuwe kast vindt U iets bijzonders, een bepaald doel (Meijer-kast voor heidehoning; Minderhoud-kast voor de fruitteler), zo ook de Moderne Boer.

De Revue Française d'Apiculture 1950/11 schrijft over deze kast het volgende:

Op de herfst-tentoonstelling van uitvindingen waren twee inzendingen van imkers, één hiervan is de Moderne Boer. „Deze kast is bestemd voor allen, die aan bijenhouden willen doen, maar die zich niet willen ophouden met moerroosters, moerdoppen, beperking van de broedaanzet en alle andere zogenaamde moderne bedrijfswijzen. Met deze kast vragen oogst, toezicht en behandeling slechts weinig arbeid.”

De kast is niet, zoals gebruikelijk, horizontaal deelbaar maar vertikaal. De broedkamer bestaat uit twee afdelingen (no. 9 op de foto) elk 44 cm hoog, 15 cm breed en 30 cm diep, dat is dus 40 liter inhoud. De broedkamer is van onderen open en wordt op een losse bodemplank met moerbouten bevestigd. Aan de bovenkant vinden we latjes (4) waaraan de raten kunnen worden gebouwd, in de broedkamer komen dus geen

ramen. Om dwarsbouw te verhinderen, waardoor het openen van de broedkamer bemoeilijkt zou worden, worden in het midden vellen kunstraat (8) gehangen. In het midden en onderaan zijn, in beide afdelingen, voor stevigheid, latten (7) aangebracht. De beide afdelingen worden door een metalen band (zie zwarte strook op de foto) stevig tegen elkander gehouden. Op de broedkamer kan men een honingkamer (2) met 8 ramen (3) plaatsen; broed- of honingkamer kunnen afgesloten worden met twee dekplankjes (10), waarin een opening (11) om te voeren; het geheel wordt afgedekt met een zinken deksel. Deze constructie maakt het maken van kunstzwermen zeer gemakkelijk. Als de kast goed bevolkt is, worden de beide afdelingen van elkander genomen en vervolgens tegen elke helft een ledige afdeling geplaatst.

De voordelen van de Moderne Boer zijn: de eenvoud van de korf, geen ramen, dus een warmere woning, geringer voedselverbruik en vervroegde broedaanzet in de lente. Maar de nadelen van de korf worden vermeden: gemakkelijke controle van het broed, daar dit te allen tijde in het midden van het volk wordt aangetroffen. De constructie is solider dan die van een korf en het voeren is zeer eenvoudig. Prijs van de kast met kunstraat, honingkamer en zinken dak is ongeveer 50 gulden.

In de Canadian Beejournal 1951 1-2 kunt U een oud middel vinden om darren te vangen. Een zekere Dr Robertson vertelde op een lezing dat Democritus (100 jaar n. C.) aanraade water in de korf te plaatsen; als de darren dan kwamen drinken, kon men deze gemakkelijk doden. Dr Robertson leidde hieruit af, dat men toen reeds bijenwoningen had, die men kon openen. In de Hessische Biene 1950/3 vinden we in een artikel: „Ernst maar meer luim” ook iets hierover:

Het volgende recept is uit het oudste gedrukte bijenboek, waarin over „Hummeln” in plaats van „Threnen” gesproken wordt.

Als ge darren wilt doden, neem dan 's avonds het deksel van de bijenkorf en maak deze flink nat, zodat het water in de raten blijft staan en plaats het deksel weer op de korf. Als ge nu 's morgens dit deksel weer van de korf neemt zult ge alle darren hieraan zien hangen. Deze komen op het water af, omdat zij zich steeds vol honing zuigen waardoor zij hitsig en dorstig worden. Ge kunt de darren dan doden, zonder dat er een enkele kan ontsnappen.

Het hier bedoelde oudste bijenboek is volgens mij het boek van Nikol Jakob, waarvan in ons Groentje van Mei j.l. een stukje met de houtsneden werd opgenomen. Schrijver meent, dat het boek eerder verschenen is dan 1724. Dit is inderdaad zo. Bessler zegt van Nikol Jakob het volgende:

Als vader der bijen-literatuur en grootste kenner der bijenteelt uit de 16e en 17e eeuw gold Nikol Jakob, burger van Sprottau in Silezië. In 1568 verscheen van hem te Görlitz „Gründlicher und nützlicher Unterricht von der Wartung der Bienen”. Dit bleef 20 jaar het meest bekende boek over de bijenteelt, de schrijver beleefde verscheidene uitgaven van zijn boek en dit werd na zijn dood nog door verschillende personen uitgegeven. De eerste schrijvers hebben slechts de oude Romeinse schrijvers aangehaald, Nikol gaf de volgende waarheden:

De bijenkoningin sterft niet aan roer, daar zij haar uitwerpselen in de korf kwijt raakt.

De darren nemen hoegenaamd geen deel aan het werk.

In de Gironde komt Nosema niet meer voor, zegt M. Mémery.

De bijen bijten nooit vruchten aan, maar vliegen in drachtloze tijden naar door andere dieren aangebeten vruchten.

Als in een bijenvolk een moerdop van boven aangevreten is en het deksel hiervan nog aan de kant vastzit, is de moer uitgelopen. Is de dop echter aan de zijkant opengebeten, dan is de moer eruit gesleept. Hangt men in een moerloos volk een stuk arbeidsterraat met nog jong broed, dan maken de bijen in 14 dagen een nieuwe moer.

Het eitje voor een werkster of koningin is in het begin gelijk; dit eitje wordt ook door de koningin gelegd; alleen de andere vorm van de cel en het verschil in het toegediende voedsel maken, dat uit de oorspronkelijke arbeidster-larve een koningin komt.

De winter 1950/51 schijnt voor de bijenhouders van de Britse eilanden niet gunstig te zijn geweest. The Irish Beekeeper 1951/6 vraagt: Wat zal de honingopbrengst 1951 Ierland brengen? De bijenbevolking verminderd tot de helft of misschien minder en doorlopend guur weer?

En uit een advertentie in the Scottish Beekeeper 1951/6 blijkt dat deze winter ook voor de Schotse imkers niet gunstig geweest is: er zijn veel volken verloren gegaan. De oorzaak zou liggen in de vochtige winter en het koude voorjaar. Sommige bijenhouders hebben 50% verlies, het gemiddelde is ongeveer 25%.

Een bericht uit de Nordwest-Deutsche Imkerzeitung 1951/4 laat een ander geluid horen: „Na deze zachte winter zullen de volken alle goed overwinterd zijn, zelfs als zij alleen op heidehoning zaten; in lange strenge winters kan dan gemakkelijk roer optreden”.

Hierbij een paar foto's, gemaakt tijdens een uitstapje naar het Zuiden van Frankrijk, waarbij ik enige Franse imkers bezocht heb.

Ons eerste bezoek was aan de heer R. Mémery te Talence een voorstad van Bordeaux. Deze imker is door het Laboratorium van de Nationale Veeartsenij-school te Alford belast met onderzoeken van bijenziekten. U ziet hem op de eerste foto bezig met de raten van een kast te bespuiten.

Dit is een methode om de Nosema te bestrijden. „In de Gironde” (departement waarin Bordeaux ligt) zegt hij: „komt Nosema niet meer voor”. Hij wilde mij van dit middel, dat nog al kostbaar zou zijn, wat medegeven, maar ik heb hem verzocht, zich tijdens het congres in Engeland, waarheen hij afgevaardigd is, met onze deskundigen in verbinding te stellen.

Na een bezoek aan de bijenstand bij zijn woning, waar we een heerlijk glas honing-wijn hebben gedronken, zijn we met zijn auto naar een van zijn buitenstanden gereden. Het was tijdens de bloei van de acacia, welke een zeer goede opbrengst kan leveren. Zoals bekend was het voorjaar 1951 ook voor het Zuiden van Frankrijk buitengewoon koud, zodat ook de bijen hieronder geleden hebben. Maar deze dag scheen de zon flink en was de lucht vol van de geur van de acacia, welke hier in grote hoeveelheid voorkomt.

De rit was naar een oud buitengoed, iets prachtigs ondanks het verval. Hier werden ons nog pijnbomen getoond, die door de Zonnekoning Lodewijk XIV in de 17e eeuw zijn geplant en we hebben water gedronken uit een bron welke in vroeger eeuwen voor vrouwen, die vergeefs op het moederschap wachtten, weldadig zou zijn.

Op de tweede foto laat de heer Mémery zien dat de bijen deze dag toch

wat gehaald hadden. Men vindt hier in Frankrijk haast algemeen de enkelwandige Amerikaanse kast. Links van Jékavé ziet U de heer Lecocq, die voor het Franse blad La Revue Française d'Apiculture het buitenlandse nieuws verzorgt; hij leest ons Maandschrift en geeft ook vertalingen uit Italiaanse, Spaanse en Russische vakbladen.

M. Mémery die zich erop toelegt de verschillende honingsoorten zuiver te winnen, vroeg mij of er in ons land belangstelling voor Acacia-honing zou zijn. Ik heb hem geantwoord dat de hoge honingprijs, die de imkers in Frankrijk maken, dit wel onmogelijk zou maken. In Frankrijk kost b.v. de kunst-raat 1.000 franc (ongeveer 10 gulden). In het volgend

.... dat de bijen deze dag toch wat gehaald hadden....

De lucht was vol van de geur van de acacia....

Met minder kosten meer honing winnen

Wij spraken met... de Rijksbijenteeltconsulent Ir. J. Mommers

(Slot)

— Nu we het toch over de heide hebben, wil ik u ook graag vragen wat u denkt van de geldelijke mogelijkheden, die het produceren van raathoning biedt?

— Raathoning wordt altijd duur betaald, omdat er nog altijd lekkerbekken gevonden worden. Het is echter de vraag of de prijs de kosten wel goed maakt. Daarvoor is de kans op succes wel wat klein. Als we met de kasten naar de hei reizen, kunnen we altijd een kansje wagen door in de beste volken enkele raampjes met alleen voorbouw te hangen. Een sectiebak krijgen we toch bijna nooit vol. In Amerika produceert men sectiehoning van de zomerdracht. Het is echter de vraag of het Nederlandse publiek daar aan wil.

— Ziet U in bedrijfswijzen, waarbij meer dan één koningin in een kast wordt gehouden, ook mogelijkheden om goedkoper honing te produceren? Deze bedrijfswijzen zijn van de laatste tijd en misschien hebt U zich daarover nog geen oordeel kunnen vormen?

— Deze methode heb ik nog maar op zeer kleine schaal geprobeerd, maar het resultaat was zeer teleurstellend: i.p.v. twee koninginnen na een paar weken een moederloos volk. In streken met een goed klimaat en uitstekende dracht zal het misschien gemakkelijker gaan.

— U komt op nog meer bijenstallen dan ik en het is U wellicht ook opgevallen, dat het moeilijk is om kunstraat door de bijen tot onberispelijke raten te laten uitbouwen.

Kunt U ook aanwijzingen geven, die voor onze lezers

(vervolg van pag. 143)

nummer hoop ik nog enige foto's van onze reis te plaatsen.

In la Gazette Apicole 1951/3 komt een bericht voor, afkomstig van het Hongaars Persbureau: Een opmerkelijk gebruik van Acacia-honing. De ceder-olie en de Canadabalsem werden tot heden beschouwd als onmisbaar bij het gebruik van de microscoop. Maar dit zijn dure middelen: 1 kg ceder-olie kost ongeveer f 140,— en de Canadabalsem is nog duurder en kost wel f 185,—.

Dr. Gyula Kup, directeur-geneesheer van een provinciaal ziekenhuis in Hongarije heeft een ander middel gevonden, dat slechts f 2.40 per kg kost en dit goedkope middel is eenvoudig acacia-honing en alléén acacia-honing kan hiervoor gebruikt worden.

In het Mei-nummer van St. Ambrosius, het maandblad van onze Zuidelijke collega's, komt een artikel voor: Bijen kunnen tegen een stootje. Midden Februari werd na het vellen van enige eiken in de omgeving van Odilënberg (Limburg) een bijennest gevonden in een door een specht in één der bomen gemaakt hol. De boom werd acht dagen later met een truck naar Weert vervoerd en na aankomst aldaar van de vrachtauto gegooid en weer enige dagen later ging de grote cirkelzaak over de gehele lengte door de bijenboom. De bijen leefden echter nog. Het hol was 85 cm lang en 30 cm breed en was geheel gevuld met raten en een flinke tros bijen. Er was nog wel 3 kg verzegelde heidehoning aanwezig. Een bijenloze imker onder het personeel van de zagerij heeft zo goed en kwaad als dat ging het volk in een korf gespijld, waarna de bijen, die enigszins verkleumd waren bij een kachel verwarmd werden. Het is te hopen, zegt de redactie van genoemd blad, dat de imker dit volk, dat zoveel heeft medegemaakt, door de winter zal krijgen.

Op 28 April 1951 stierf Frank C. Pellett. Deze Amerikaan heeft veel voor de uitbreiding der bijenweide gedaan. De Pellett-klaver werd naar hem genoemd.

Jékavé.

van belang zijn? Kunstraat is niet goedkoop en we kunnen er wellicht op bezuinigen?

— Op veel standen vindt men inderdaad slechte raten in de kasten. Het inzetten van kunstraat is niet moeilijk maar gebeurt toch vaak niet goed. Men moet dit op een cursus eens goed geleerd hebben en het dan altijd zeer zorgvuldig doen. Als men de kunstraat dan laat uitbouwen bij goede dracht en liefst in een volk met jonge koningin, krijgt men mooi uitgebouwde raten. Veel raten worden dan later weer bedorven, vooral bij het slingeren van heidehoning en door een slechte bewaring. Als alle was-afval zorgvuldig werd bewaard en verwerkt zou dit een grote besparing geven voor onze bijenteelt. In de winter laat men ook meestal teveel raten in de volken hangen, de buitenste schimmelen dan dikwijls en zijn voor goed bedorven. Ook voor de inwintering is het beter het aantal raten te beperken. Het zorgvuldig bewaren van de ledige raten is ook zeer belangrijk. U vroeg naar het bezuinigen op kunstraat. U bedoelt hiermee natuurlijk niet het geven van b.v. halve vellen of nog minder in de raten. Dit leidt alleen maar tot verlies, daar er veelal slechte raten uit ontstaan, die weer vervangen moeten worden.

— De wasprijs is aan grote schommelingen onderhevig. Zou het onder bepaalde omstandigheden voordelig kunnen zijn dat de imker zich meer op de productie van was dan op de productie van honing toelegt? Ik heb hierbij vooral het oog op de korfimker.

— U onderscheidt hier honingproductie van wasproductie, maar is het niet zo, dat door verhoging van de honingproductie vanzelf de wasproductie stijgt? Dit geldt zowel voor de kastimker (zegelwas) als voor de korfimker.

— Op het eiland Schiermonnikoog hebben we de mogelijkheid om koninginnen te laten bevruchten. Ziet U ook in de verbetering van ons bijen„ras” belangrijke mogelijkheden om goedkoper honing te produceren?

— Om koninginnen te laten bevruchten behoeven we niet naar Schiermonnikoog te gaan. Wel hebben we hier de mogelijkheid om koninginnen door darren van een bepaald volk te laten bevruchten. Als we dus zuivere rassen hebben kunnen we daarvan voorttellen en als we willen selecteren is dit natuurlijk ook van belang. Iedereen kan constateren dat er groot verschil is in de opbrengst van het ene volk of het andere. Materiaal voor selectie is er dus zeer zeker. In het algemeen gesproken mag men van selectie geen snelle resultaten verwachten. Het is echter niet uitgesloten dat iemand

Mej. Mansveld, die het boek van von Frisch vertaalde en de Heer van der Meer poseren even voor onze fotograaf. Op de Raalter Imkersdag.

Op de Imkersdag te Raalte kieden we de Heer Piet Bos bij de ingang van zijn Natuurhistorisch Museum.

toevallig een goede greep doet. Misschien geven buitenlandse rassen of stammen hier betere resultaten dan het mengelmoes, dat wij hier hebben. Vorig jaar is op de Proefbijenstand Ambrosiushoeve een aanvang gemaakt met vergelijkende proeven hiermede. Het duurt natuurlijk nog verscheidene jaren voor we hiervan resultaten zullen zien. Door steeds van de beste volken koninginnen te nemen en het aantal darren daarvan zo groot mogelijk te maken, kunnen we ook zonder Schiermonnikoog wel werken aan de verbetering van onze bijen en al zal de vermeerdering van de honingopbrengst niet direct kilo's per volk bedragen, toch moeten we ook deze weg bewandelen.

— Zonder bloemen geen honing. Ziet U ook mogelijkheden om de honingopbrengst te vergroten door verbetering van de bijenweide?

— Hierop durf ik zeer positief met ja te antwoorden. We moeten dit niet zien in die zin dat de boeren gewassen zullen gaan zaaien alleen omdat ze goed zijn voor de bijen. Dat is ook economisch niet verantwoord. Het kan echter gecombineerd worden met ander nut en ik denk hier b.v. aan groenbemesters. Weinige jaren geleden werd door mij een zwakke poging gedaan om bernagie als groenbemester in boomgaarden ingang te doen vinden. Deze poging werd met veel succes bekrond en leverde aan verschillende bijenhouders in fruitstreken (die anders 's zomers voor de bijen niets te doen hadden dan te voeren) aardige opbrengsten aan honing. Daarnaast is het zeer goed mogelijk om door straat- en wegbeplanting en door plantsoenen de bijenhouders te steunen. Dit hoeft niet direct zo te zijn dat er een flinke hoofddracht ontstaat, al is dit niet uitgesloten, (zie b.v. de linde in Nijmegen en Oisterwijk en verschillende andere plaatsen), maar ook de stimulerende werking, die van vroeg stuifmeel uitgaat (wilg, esdoorn) kan van grote betekenis zijn. Het is alleen jammer, dat sommige instanties, die soms de beplantingen uitvoeren, te weinig de economische en sociale betekenis van de bijenteelt beseffen en vaak eiken laten planten, die over 100 jaar misschien wat hout leveren, waar even goed een voor de dracht zeer waardevolle boom had kunnen staan, die al wat eerder — zij het dan misschien iets minder waardig — hout leverde.

— Als we bijen verliezen door onoordeelkundige bespuiting of bestuiving van gewassen met giftige stoffen, heeft dit ten gevolge, dat we minder honing produceren en dat de geproduceerde honing duurder wordt. Wat zou naar uw mening de weg zijn om deze schade zoveel mogelijk te beperken? In welke richting denkt U zich de oplossing van dit vraagstuk?

— Dit is een even moeilijk als actueel probleem. Van een wettelijke regeling, zoals die in vrijwel alle ons omringende landen is, zou m.i. wel een zekere preventieve werking uitgaan, maar dit schijnt tal van juri-

dische moeilijkheden mee te brengen. We kunnen altijd nog hopen dat er eens stoffen gevonden zullen worden, die wel de schadelijke insecten, maar niet de bijen doden. Door een nauwkeurig onderzoek van de levenswijze van parasieten is het helemaal niet uitgesloten dat een tijdstip kan worden vastgesteld waarop ze bestreden kunnen worden dat geheel buiten de bloeitijd van de gewassen valt. (Dat is trouwens voor vele al het geval). Ook is het misschien mogelijk een stof te vinden die, bij het gif gemengd, de bijen van bloembezoek afhoudt. Dit heeft natuurlijk ook zijn nadelen maar bespaart de bijen toch een massale dood. Uit een nauwkeurig onderzoek van de schade aan het gewas zal naar mijn mening vaak blijken dat de kosten van de bespuiting met giftige stoffen plus de vermindering van de opbrengst door slechte kruisbestuiving bij afwezigheid van bijen, groter zijn dan de nadelen veroorzaakt door de parasiet. Een goede voorlichting van de boer of tuinder is dus gewenst maar ook van de inker opdat die, als tijdens de bloei gespoten moet worden, de juiste maatregelen kan treffen om schade aan bijen te voorkomen.

— Wij moeten natuurlijk op een wettelijke regeling blijven aandringen en ik twijfel er niet aan dat die er in de toekomst zal komen. Maar wat zou U er van zeggen als we, bij wijze van tussenstation, eens gedaan zouden kunnen krijgen dat op de verpakking en de gebruiksaanwijzing van de giftige stoffen die voor bespuiting en bestuiving dienen, wettelijk voorgescreven aanwijzingen gedrukt moesten worden waarin op het gevaar gewezen werd dat deze stoffen voor de bijen kunnen meebrengen. In andere landen heeft men zulke bepalingen naast de verbodsbepalingen betreffende het spuiten in open bloemen. Acht U dit nuttig en mogelijk?

— Een dergelijke bepaling zou inderdaad de mensen wel tot wat meer voorzichtigheid aansporen. Men denkt bij het uitvoeren van de bespuitingen vaak niet aan de bijen en als men nu op de verpakking daaraan herinnerd wordt, is dit zeker een voordeel.

— Kunnen de Bedrijfsraad, de verenigingen, hun afdelingen of hun leden ook nog iets doen om tot goedkoper honingproductie te geraken? Is er mogelijk iets, waaraan we meer aandacht konden besteden, een mogelijkheid die beter kon worden uitgebuit? Het spreekt vanzelf, dat we dankbaar zijn voor elke wenk!

— Zeer zeker. Het gebeurt trouwens ook al. De Bedrijfsraad kan b.v. blijven hameren op verbetering van de dracht door officiële instanties, Rijk, Gemeenten en Waterschappen en op maatregelen tegen vergiftiging. De verenigingen kunnen via hun handelsinstellingen de benodigde materialen zo goedkoop mogelijk leveren. Zij moeten bedenken dat reserve

Nog een overzicht van de feestelijk versierde markt te Raalte tijdens de rede van de Voorzitter.

Op de terrassen van het Lösses Hoes. De Voorzitter heeft een rustig hoekje gevonden. De voorzitter van onze afd. Westerbork, de heer J. Burema in gesprek met de leraar in algemene dienst van het Rijksbijenteeltconsulentschap, de heer J. van Aarst.

vorming — hoe nuttig ook in normale tijd — tijdens de moeilijke periode, die de bijenteelt thans meemaakt, achterwege kan blijven. De gezamenlijke bewerking van de producten kan de productiekosten aanmerkelijk verminderen. Daarvoor zal de vereniging dan ook zeer goed ingericht moeten zijn. De afdelingen kunnen door het organiseren van gezamenlijke reizen de reiskosten naar de drachtgebieden aanmerkelijk verlagen. Door het organiseren van cursussen kunnen zij het ontwikkelingspeil van hun leden verhogen. De leden tenslotte kunnen zich door het volgen van cursussen en door meer gebruik te maken van de bibliotheek beter in hun vak bekwaliden. Laat eerst allen eens hun best doen goede vaklui te worden. Het spijt me het te moeten zeggen, maar er wordt nog zo vreselijk veel geknoeid. De leden mogen bedenken dat door kankeren tegen te hoge suiker- en te lage honingprijs hun productie met geen gram per volk wordt verhoogd en dat een contributie van enkele guldens in hun algemene productiekosten van geen betekenis is. Laten zij alvorens te vragen om steun van de Overheid eerst de reeds geboden steun (b.v. in de vorm van subsidie aan cursussen) eens ten volle benutten. Er zijn — gelukkig — in ons land vele imkers die graag experimenteren met de bijen. Zij mogen niet vergeten dat het genoeg is, dat zij daaraan beleven, zeer vaak betaald moet worden met een vermindering van de productie. Als men het maximum uit de bijen wil halen moet men niet teveel proeven nemen. Wil men dit niet laten dan mag men er niet over klagen dat de liefhebberij geld kost.

— Ik ben aan het eind van mijn vragen. Hebt U wellicht nog iets toe te voegen aan hetgeen we besproken hebben?

— Ja, Mijnheer Groenveld, ik ben me wel bewust dat, al heb ik dan in dit vraaggesprek zeer veel van Uw plaatsruimte ingenomen, de beantwoording van de vragen zeer oppervlakkig is geweest. Dat kan trouwens niet anders want over verschillende van deze vragen zijn al boeken vol geschreven. Toch zou ik een paar zeer belangrijke punten nog even aan willen voeren, n.l. het reizen en het voeren. Er is bijna geen enkele plaats in ons land waar het gehele jaar door een goede dracht is. Om de productiekosten te verlagen moeten we zoveel mogelijk goede honing produceren en dat kan alleen door naar de dracht te reizen als er plaatselijk geen goede is. Het reizen naar de heide is zeer algemeen en U hebt al gezien dat ik daar niet zo erg enthousiast voor ben. Maar waarom wordt er niet meer naar de voorjaars- en zomerdracht gereisd? Zoals ik al zei ligt hier een

taak voor de afdelingen. Er zijn nog streken met uitstekende dracht waar vrijwel geen bij komt. De imkers uit het Noorden kunnen van het verschil in het klimaat ook groot voordeel trekken door hun bijen in het vroege voorjaar naar het Zuiden te brengen. De volken zijn dan als het koolzaad (dat in de komende jaren wel een belangrijke plaats in de landbouw zal behouden) in het Noorden bloeit al flink ontwikkeld. Het vervoer per trein is zeer goed mogelijk en voor kleinere partijen niet zo duur als de vrachtwagen.

Tenslotte het voeren. Het is vanzelfsprekend dat hierop niet bezuinigd mag worden. Door de hoge suikerprijs is dit helaas wel hier en daar gebeurd met als gevolg veel dode volken. Dit is zeker niet het middel om tot verlaging van de kosten te komen. Een volk moet het gehele jaar door een flinke voorraad hebben. Bij het afnemen van honing wordt hieraan ook niet genoeg gedacht! Men gebruike het voer echter zo nuttig mogelijk. De laatste tijd zijn door uitvoerig onderzoek — vooral in Engeland, — de opvattingen hierover nogal gewijzigd. Drijfvoeren blijkt weinig of geen nut te hebben. Het voeren voor de inwintering kan volgens buitenlandse gegevens en ook volgens mijn eigen ervaring het best met zeer grote hoeveelheden ineens gebeuren. Een grote voerbak is hierbij een vereiste. Jampotjes zijn voor dit doel absoluut ongeschikt. Sinds ik met voerbakken van enkele liters inhoud werk is het aantal dode bijen voor de kasten in het najaar aanmerkelijk minder en zijn de volken in het voorjaar sterker. Bovendien heb ik de indruk dat van dezelfde hoeveelheid gevoerde suiker er meer voer wordt opgeslagen in de raat.

Ik weet dat vooral deze opvattingen over het voeren nogal revolutionair zijn maar daarom zijn ze nog niet verkeerd. Conservatief zijn is in de tegenwoordige tijd, waarin alles zo snel gaat, nu eenmaal niet goed meer mogelijk.

— Meneer Mommers, ik dank u wel zeer hartelijk voor de uitvoerige en nauwgezette beantwoording van mijn vragen en ik ben er van overtuigd, dat onze lezers daarmee hun voordeel zullen doen, dat ze met minder kosten meer honing zullen winnen.

Vóór 15 September formulieren voor cursussen en lezingen aanvragen bij het Bijenhuis te Wageningen. Zie Augustusnummer blz. 128.

Vóór 10 October kandidaten H.B. indienen bij het Bijenhuis te Wageningen. Zie blz. 137 van dit nummer.

15 September wordt de suikervoorraad van het Bijenhuis door de belastingambtenaren verzegeld. Er kunnen dan geen bestellingen meer worden uitgevoerd.

Verenigingsvlag

Er zijn afdelingen, die gaarne een verenigingsvlag willen hebben. Wij hebben daarom offerte gevraagd voor het vervaardigen van een aantal vlaggen naar het model van de prachtige vlag in 6 kleuren, die op de Imkersdag te Arnhem door de afdelingen Arnhem en Nijmegen aan de Vereniging is aangeboden. Als we 10 stuks laten maken, kost een vlag van 70 x 100 cm ongeveer f 45,—, een vlag van 100 x 150 cm ongeveer f 60,—. Bij grotere afname is de prijs beduidend lager. Het aanbrengen van de naam van de afdeling is hierbij niet inbegrepen. Afdelingen, die hiervoor belangstelling hebben, worden verzocht zich in verbinding te stellen met het Bijenhuis te Wageningen. (Een foto van de vlag is afgedrukt op blz. 155 van het Octoberno. 1949).

Vragenrubriek

Vraag 30: Stuifmeelsurrogaat voeren. Koninginnerooster.

a. Nu de suikervoeding straks weer aanvangt en er nog al eens wordt geklaagd over stuifmeeltekort in het voorjaar, ben ik op de gedachte gekomen of het niet wenselijk zou zijn om bij een mogelijk tekort aan stuifmeel het vervangingsmiddel magere melkpoeder door de suikeroplossing heen te koken en zo in het najaar de bijen hun wintervoer te verstrekken. Als U dit wenselijk acht, hoeveel magere melkpoeder zou ik dan per kg. suikeroplossing bijvoegen?

b. Ik heb een koningin, die geregeld door het moerrooster heenkomt en de honingbak met eitjes belegt. Weet U een middel om dit te beletten? Het gebruikte moerrooster is Engels zink en de moer is een uit Brabant afkomstige Pennamoer, geel ras, heel klein van stuk.

A. v.d. R. te Z.

Antwoord:

a. Poeder van ondermelk is een goed surrogaat voor stuifmeel, maar de gehele honing- of suikervoorraad te mengen met melkpoeder kan nooit goed zijn, want dan mengen de bijen zelf stellig ook alle honing en stuifmeel. De natuur leert dus dat aparte bewaring nodig is, b.v. om, al naar de behoefte, er van te kunnen gebruiken. Bovendien nog is er tijdens de winterrust weinig stuifmeel nodig omdat er geen broed is te fokken. Vroeg in het voorjaar melkpoeder geven op de bekende manier is de juiste weg.

b. Hier is geen middel aan te geven. L.

Vraag 31: Honingdauw en biologisch evenwicht.

Hierbij zend ik u een flacon honing waarvan de kleur op honingdauw wijst. De oorzaak daarvan is bekend maar typisch is, dat we dit nu elk jaar hebben, wat ik toeschrijf aan het feit, dat zo langzaam aan het biologisch evenwicht door de technische wetenschap verstoord wordt. Verder hierop ingaan zou te ver voeren. Vanwaar de z.g. amandelsmaak van deze honing? De honing is afkomstig van Acacia, linde, zomerbloemen en ook van hier in de bossen veel aangeplante kraal-bessen en het z.g. krentenboompje. Omdat de smaak onaangenaam is, vooral als de honing kristalliseert, zag ik graag enig antwoord; misschien draagt het ertoe bij om de deskundigen en geleerden te prikkelen een en ander te onderzoeken.

Afd. onzer Vereniging

Antwoord:

Uw honingflacon was niet open te krijgen. Een nader antwoord volgt wellicht nog. Voorlopig dit: we kunnen jaren achtereen last van bladluizen hebben en er een volgend jaar niets van merken. Zachte winters, waardoor veel vroeger dan normaal luizen geboren worden uit de aan het hout zittende eitjes kun-

nen hiervan de oorzaak zijn maar ook het afwezig zijn van luizenverdelgers, w.o. lievenheersbeestjes, mussen, sprecuwen enz. Ook de laatste kunnen dus door hun klein aantal oorzaak zijn van een tijdelijke storing van het biologisch evenwicht. Weet U misschien van welke planten de bijen deze bladluishoning gehaald hebben? Mogelijk is het, wetende welke soort luis U onaangenaam is, dat we een wenk kunnen geven. De amandelsmaak van de honing zal niet van de honingdauw, doch van de drachtplanten afkomstig zijn. Heeft uw afdeling veel pruimen, kersen, perziken (steenvruchten dus) in de buurt?

L.

Vraag 32: Zaad van Bergnagie.

Waar kan ik zaad krijgen van Bergnagie?

J. B. te O.

Antwoord: Als U met een half kopje tevreden bent zal ik zelf U

graag van dienst zijn. L.
(Het zaad is ook bij het Bijenhuis verkrijgbaar. Red.)

Vraag 33: Radijs als drachtplant.

Ik had van het jaar gelegenheid om te reizen naar radijszaad-velden. Er werd mij echter verteld dat de honing hiervan van geen beste kwaliteit was. Daarom heb ik niet gereisd. Kunt U of één der lezers mij iets meer meedelen over de dracht van de radijs en de kwaliteit van de honing ervan?

A. H. te P. S.

Antwoord: Radijs is een gewas, dat veel honing oplevert, overeenkomende met koolzaad-honing ongeveer. Of er echter zo grote massa's van worden verbouwd, dat er van „radijs-velden” kan worden gesproken is twijfelachtig. L.

(Er worden sommige jaren hectares radijszaad verbouwd, wel degelijk „velden”. Red.)

Officiële Mededelingen

UITLENING PROJECTIEMATERIAAL

Beschikbaar zijn de volgende filmstroken:

1. Het leven der bijen I (Het bijenjaar rond) 57 beelden.
Bedoeld om leken inzicht te geven in het bijenleven.
2. Het leven der bijen II (Het zwermen) 43 beelden.
Bedoeld voor imkers.
3. Het leven der bijen III (De inwintering) 27 beelden.
Bedoeld voor imkers.
4. Het nut der bijen voor fruitteelt en landbouw. 52 beelden.
Bedoeld voor leken.
5. Bij de bijen thuis (Het leven in de korf) 56 beelden.
Gaaf over het leven der bijen, niet over de praktijk.
6. Bijen en bloemen (Het bijenleven buiten de korf) 52 beelden.
7. Planten en insecten I (Bestuiving) 46 beelden.
8. Planten en insecten II (Vleesetende planten, plantaardige parasieten, plantengemeenschappen) 52 beelden.
9. Statenvormende insecten (samenlevingen van dieren, het ontstaan van de staat, verschillende soorten statenvormende insecten) 52 beelden.
10. Het wonderle leven der mieren, 42 beelden.
11. L'abeille et la Guêpe. Frans. Geen tekstboekje, 37 beelden.
12. Hives and bees. Engels. 27 beelden.

13. Bee anatomy. Engels. 26 beelden.
14. Apiary routine. Engels. 31 beelden.

15. Honey extraction. Engels. 18 beelden.

16. Beekeepers' botany. Engels. 20 beelden.

Formaat: onontvlambare film, breed 35 m.m.

Beschrijving: Van elke filmstrook hebben wij één gedrukte beschrijving beschikbaar, die bij het samenstellen van uw voordracht van nut kan zijn.

Is de gewenste strook beschikbaar? Spreek geen datum voor uw voordracht af, voordat U er zich van overtuigd hebt, dat de gewenste filmstrook beschikbaar is!

Hoe lang mag ik de filmstrook houden? Hoogstens één week. Spreek met ons de verzenddatum zodanig af, dat U vóór uw voordracht gelegenheid hebt om strook en tekstboekje te bestuderen! Na gebruik direct terugzenden. Verfraging betekent dat een andere spreker de strook niet tijdig ontvangt!

Maar ik houd nóg een lezing! Stel de data zo dicht mogelijk bij elkaar en maak met ons een speciale afspraak. Als het kan zijn we U gaarne ter wille.

Kosten: Toezending geschiedt franco. Terugzending moet eveneens franco geschieden. Verder geen kosten.

Terugzending: Stuur filmstrook en tekstboekje terug in de staat waarin U die zelf wenst te ontvangen. Wees er zuinig op!

De filmstrook bereikte mij niet op tijd.... Stort de fiolen van uw toorn uit over het hoofd van uw voorganger! Wij houden ons aan onze afspraken, maar nemen geen verantwoordelijkheid voor anderen, die dat niet doen. Natuurlijk krijgen

ze geen filmstroken meer van ons, maar daar bent U niet mee geholpen.

Verder is beschikbaar de 16 m.m. stomme film „De Honingbij”, vertoningsduur ongeveer 20 minuten, met tekstboekje. Deze film mag niet in schoolverband voor scholen worden vertoond en niet commercieel worden geëxploiteerd. De film wordt aan afdelingen uitgeleend voor f 5.— per vertoning. Voor vertoning van deze film in schoolver-

band wende men zich tot „de Nederlandse Onderwijsfilm, Riouwstr. 22, Den Haag.

Ons telefoonnummer: K 8370—2863. Vraagt naar mej. Boer, zij regelt de uitleening.

Subsidie voor cursussen en lezingen aanvragen vóór 15 September bij het Bijenhuis te Wageningen. Zie blz. 128 Augustusnummer.

Wij wensen U veel succes!

Bijenhuis Wageningen.

Afdelingsberichten

AFDELING HATTEM

Het secretariaat is overgenomen door de heer P. F. Mischke, Oranjelaan C 236 te Hattem.

AFDELING BUNNIK EN OMSTREKEN

Op 7 Juli j.l. werd in Bunnik de 2e Prov. Utrechtse Imkersmiddag gehouden. Om 3 uur opende de voorzitter van onze afdeling, de heer C. Pater Jzn., de bijeenkomst met een kort welkomstwoord, waarna hij het woord gaf aan het H.B.-lid voor de Prov. Utrecht, de heer J. H. van Dijk. Deze schetste in het kort het verleden, heden en de toekomst van de bijenteelt, de mogelijkheden en de moeilijkheden, waarvoor we nu staan, en hoe door nauwe samenwerking der imkers onderling en met andere organisaties nog veel valt te bereiken. In dit opzicht wees hij op de wenselijkheid, om in de besturen ook jongere leden op te nemen, daar deze vaak met meer enthousiasme bezield zijn dan de ouderen. Na een pauze, waarin de deelnemers getraceerd werden op een paar porties prima Melkersen, voerde de heer Pater het woord over het Propagandafonds voor de provincie Utrecht. Dit fonds wil de bijenteelt bevorderen o.a. door stimulering van het onderwijs in de bijenteelt aan imkers en op daarvoor in aanmerking komende scholen, het inrichten van een eigen model-bijenstand, het verbeteren van de bijenweide etc. Door het gezamenlijk organiseren van tentoonstellingen en honingmarkten wil het fonds bovendien de honingafzet vergroten en de individuele kosten verlagen. Op deze causerie volgde een geanimeerde bespreking, waaraan een groot deel der aanwezigen deelnam. Al met al was het een leerzame middag, die bovendien nog begunstigd werd door fraai zomerweer.

Namens de afdeling Bunnik, J. WESTENDORP, secr.

BIJENMARKT DE WIJK

Dinsdag 24 Juli werd de jaarlijkse bijenmarkt gehouden. Aangevoerd waren 53 volken, alle in korven, mooie zwermen met voldoende broedaanzet en een kleine voorraad honing. De te kleine aanvoer had zijn reden, omdat de mensen, vanwege de geringe belangstelling voor het kopen van de hier nog aanwezige honing van 1950 geen kopers verwachtten. De prijzen waren dan ook wel laag, voor de beste volken werd f 8,— bedongen, terwijl de laagste prijs f 6,— bedroeg.

E. JANSEN, secretaris.

BIJENMARKT DRACHTEN

Onze vierde bijenmarkt te Drachten op 24 Juli is, wat de aanvoer betreft, minder geweest dan de vorige keren, nl. 12 bijenvolken. En de vraag was juist groot, misschien ook, omdat de heide evenals verleden jaar goed beloofd te worden, terwijl de klaver nu reeds drie jaar achtereen niets heeft opgeleverd. De prijzen van de kastvolken gingen tot ongeveer f 30.—, en die der korven van

f 10.— tot f 15.—. De prijs voor de grootste aankoop viel ten deel aan de heer W. Edema te Hemrik. De zuivere was bracht f 5,75 per kg op en de ruwe f 1,60, terwijl per kg honig f 2,50 werd betaald.

(Wij vermelden, dat de klaver het in Groningen uitzonderlijk goed gedaan heeft, niettegenstaande het matige weer. We hoorden van iemand die uit 3 kasten 82 pond oogstte. Uit dit bericht blijkt wel dat een markt ook voor honing een goed afzetgebied kan zijn, waar behoorlijke prijzen worden bedongen. Red.)

AFD. HEINO

Tentoonstelling van bijen, honing, was, bloemen, fruit, groente en landbouwgewassen. 8 September 15-23 uur, 9 September 11.30-23 uur, 10 September 9-14 uur.

Koninginneteeltstation. Afdelingen of imkers die belangstelling hebben voor de koninginneteelt en (of) voor de Krainer bij worden uitgenodigd het Krainer-koninginneteeltstation van onze afdeling te bezoeken. Het is gelegen aan de weg van Heino naar Zwolle in Wijkhuizen, Heinoeseweg 23, post Zwollerkerspel. Na voorafgaand bericht aan de heer A. Nobbenhuis, aan bovengenoemd adres, beheerder van het station, is U hartelijk welkom. De heer Nobbenhuis zal U gaarne uitvoerig inlichten.

A. H. LUTJE SCHIPHOLT, secr.

AFD. RIJSSEN

Op 30 Juni 1951 brachten enige leden van onze afd. een bezoek aan de „Honinghof” in Harfsen. Begunstigd door mooi zomerweer werden wij door Dr. Schotman op zijn uitgebreide stand temidden van een mooie natuur rondgeleid. Wat we zagen was prima. Wij danken Dr. Schotman nog wel voor zijn hartelijke ontvangst.

HET BESTUUR AFD. RIJSSEN

GOUDEN JUBILEUM VAN DE AFDELING EERBEEK

In het Zuid-Oostelijk gedeelte van de aan natuurschoon zo rijke Veluwe in de driehoek Apeldoorn-Zutphen-Arnhem — 't centrum van de papierindustrie — ligt het nijdere dorp Eerbeek, waar dag en nacht het lied van de arbeid klinkt. Niet alleen is Eerbeek bekend om zijn industrie, maar ook de honing-, was- en bijenmarkt, die jaarlijks hier gehouden wordt op initiatief van de Imkersvereniging „Eensgezindheid”, is in den lande algemeen bekend en heeft een goede naam, zowel bij onze Nederlandse imkers als bij vele buitenstaanders. Dit alles heeft „Eensgezindheid” te danken aan wijlen de heer J. Pannekoek, die niet alleen de organisator was van vele afdelingen in de omgeving, maar ook de oprichter van de honingmarkt. 22 en 23 September a.s. zullen voor Eerbeek, maar in 't bijzonder voor Eerbeekse, Hallse en Loenense imkers een paar feestdagen zijn in verband met het 50-jarig bestaan van de afdeling Eerbeek; dan zal deze afdeling tonen haar plaats waard te zijn in de grote rij van afdelingen van onze vereniging en te-

vens tonen wat er op het gebied van imkerij te zien is, want op 22 September zal tevens de 45ste honing-, was- en bijenmarkt worden gehouden.

Naast deze markt, die 's morgens om 10 uur officieel geopend zal worden, wordt een bloemententoonstelling georganiseerd, waaraan tal van bekende rozen- en dahliakwekers hun medewerking verlenen. De fruittelers zullen met een zending fruit uitkomen en daarmede laten zien, wat een heerlijk fruit de Veluwe voortbrengt.

Maar bovenal zal de expositie van imkersgereedschappen „Voorheen en Thans” een kijkje overwaard zijn. Het Nederl. Openluchtmuseum te Arnhem en het Bijenhuis te Wageningen zullen tal van gereedschappen, die vroeger in zwang waren en die heden ten dage in gebruik zijn tot één overzichtelijk geheel etaleren en dat zal een attractie op zich zelf vormen, die zeer zeker in aller belangstelling zal staan.

En waar deze herdenking geheel in 't teken van imker en bijen staat, zal 's middags op het prachtig gelegen terrein van de Volkshogeschool „'t Huis te Eerbeek” het door onze plaatsgenoot, de heer G. J. te Hennepe geschreven openluchtspel „Mellifica de droomkoningin” worden opgevoerd. In dit romantisch spel wordt uitgebeeld, hoe zekere Dilettantus een droom heeft gehad, waarin hij zag, dat Mellifica de bijenkoningin haar lang gekoesterde wens in vervulling ziet gaan en één dag mens mag zijn onder de mensen.

Vele verenigingen en dorpsgenoten verlenen medewerking aan dit fantastische spel. Deze opvoering zal geen droog kijkspel zijn, want zang, volksdans en muziek zullen voor afwisseling zorgen. Verder zal de boeren-humorist, Gradus de Kurf, de stemming er wel inhouden. Aan de costumes wordt veel aandacht besteed en het prachtige natuurschoon met het eeuwen-oud geboonte zal het als decor best doen.

Van enkele afdelingen is reeds bericht binnengekomen, dat zij op 22 September een bezoek aan Eerbeek hopen te brengen en wij spreken gaarne de wens uit, dat vele anderen dit voorbeeld zullen volgen. Wanneer afdelingen het plan hebben een bezoek aan het natuurreservaat „De Hoge Veluwe” of het Nederl. Openluchtmuseum te Arnhem te brengen, wordt in overweging gegeven er gelijktijdig een tochtje aan te verbinden naar Eerbeek (van Apeldoorn 18 km en van Arnhem 24 km). Men zal er geen spijt van hebben.

En indien de heidedracht gunstig moge zijn — de voortekenen zijn hoopvol, want de heide staat er dit jaar bijzonder mooi bij — dan zal de 45ste honing-, was- en bijenmarkt eveneens een aantrekkelijkheid worden.

Alle imkers- en imkeressen, die voornemens zijn op dit gouden jubileum naar Eerbeek te komen, zijn van harte welkom en wij wensen hun reeds van deze plaats af een recht genoeglijke dag toe, begunstigd door prachtig zonnig weer. Tot ziens imkers en imkeressen op Zaterdag 22 September te Eerbeek.

Namens de Pers en Propaganda-commissie,

THEO LAPONDER

Inhoud:

Suikerprijs verlaagd	133
Voor beginners	134
De Nederlandse Bijenweide	136
Documentatie	137
Ingezonden stukken	137
Koninginneweekwesties	138
De lezer schrijft	139
Boekbespreking	139
Imkersdag en Oogstfeest	140-141
Uit de Jaagkleps	142
Met minder kosten meer honing winnen	144
Vragenrubriek	147
Officiële mededelingen	147
Afdelingsberichten	148

Speurbijtjes

TE KOOP: Partij Bijenkasten, w.o. Simplex en Alberti. Tevens een partijtje **ramen** Simplexmaat en sectie raampjes. Te bevragen, **BRINKMAN**, Neuweg 409 Hilversum.

GEVRAAGD: 20 à 30 naakte volken. Aanbiedingen met gewicht en prijs aan **P. PLANTENGA**, Spijktille, Hennaard (Fr.)

TE KOOP: 5 Korfvolken en 12 kastvolken, observatiekast honingslinger, beroker en ander materiaal ook afzonderlijk. **H. v. STOKKEN**, Oosterweg 33, Purmer.

TE KOOP: 15 beste zwermvolken in korven. **W. H. VAN SIJLL**, Buren (Geld.).

TE KOOP: Prima Bijenvolken met jonge koninginnen in nieuwe simplexkasten met dubbele broedkamer, reisraam en dekkleed f 40.— p. stuk. Als boven in gebruikte kasten f 25.— p. stuk. Zwermmen op simplexramen f 10.— per stuk. **B. ZIJLSTRA**, Murmerwoude 183.

TE KOOP: 15 September a.s. 20 Bijenvolken in korven in één koop of gedeelten. **G. PROPER**, Grintgroeve 3 te Epe.

3 bevolkte Simplexkasten op 50 uitgebouwde broedkamerraampjes van dit jaar. Zinken honingslinger 4 raams. Imkersbenodigdheden. Samen f 75.—. **Heezerweg 93, Eindhoven.**

Ruim 100 gebruikte boogjes in prima staat voor f 10.—. Tevens een paar **simplexkasten** met volken en honingkamers f 12.— per stuk. Wie kan mij leveren zinken afstandstreden voor reiskasten met 25 millimeter brede ramen Thüringer grendels en sluitingen. **D. W. KOSKAMP**, Bijenpark „De Korenbloem”, Barlo 115 Aalten (Gelderland).

TE KOOP: 13 flink bevolkte kasten met bijen en honing. **H. BOTTERHUIS**, Isidorushoeve D 57, Haaksbergen.

TE KOOP nog goed bruikbare 12 raams **boogkorven** met ramen en doek f 2.50, met kunstraat f 6.50 en met uitgebouwde ramen f 7.50. **W. ZWART**, Hemrik.

TE KOOP: Simplexkasten, zo van de heide, honingkamers gevuld met eerste soort raathoning. **ZWINENBERG**, Volmolenweg 38, Eerbeek.

NOG AF TE GEVEN in Sept. enkele **naakte volken** **SCHWIETERS** Bijenpark, Dedemsvaart, tel. 95.

TE KOOP 10 goed bevolkte enkelwandige kasten, met uitgewerkte honingkamers, simplexmaat. Alles in goede staat. Per stuk f 15.—. **J. J. REMMERS**, Marktplaats 6, Oud-Beijerland.

TE KOOP 3 prima bevolkte simplexkasten en 1 simplexkast onbevolkt en een 4 raams ijzeren honingslinger z.g.a.n. merk v. Dam Jubbega. Tevens te koop gevraagd klaver-, koolzaad- en heidehoning. **K. BREGMAN**, Polderweg 53, Den Helder.

AANGERODEN tegen elk aann. bod: **11 bijenkasten** w.o. 10 bevolkt, ± 90 kg. suiker, honingbussen. Spoed! **L. S. SWART**, St. Annaparochie 588.

AANGERODEN: 20 bijenvolken op uitgebouwde simplexramen. Grotere volken op 20 ramen te bezichtigen Oostbroekselaan 40 De Bilt. Kleinere volken op 10 ramen. Indien gewenst met kasten. Kasten in goede st. Te bevr. **H. v. GROENEWOUDE** Klimopstraat 88, Den Haag.

TE KOOP: bijenstand bevattend 4 goed bevolkte Simplexkasten, alle dubbelwandig. Voorts diverse benodigdheden als vijf-, drie- en enkelwandige kastjes, Ericaborstel enz. **KOOLHAAS**, Beschuitstorenstraat, Wormer.

Flinke partijen honing te koop gevraagd. Brieven onder no. 1234, Bijenhuis, Wageningen.

Als er een R in de maand is, wordt er honing gegeten. Het publiek koopt graag zijn honing rechtstreeks van de imker. De imker geniet als vakman vertrouwen, hij kent zijn product, hij heeft dikwijls de grootste keus en kan zijn klanten geheel naar smaak bedienen.

Duizenden mensen wachten op U

Ze willen iets horen over het leven der bijen, ze willen uw stal eens bekijken, ze willen weten wat het verschil is tussen slingerhoning en raathoning, ze willen de verschillende soorten honing, die U aan te bieden hebt eens zien en proeven en slaan van de soorten die hen het beste smaken gaarne een kleine voorraad op.

Ze vinden het prettig nog eens bij U terug te komen om nog meer over het leven der bijen te horen; het worden klanten voor het leven, die straks reeds uit eigen beweging komen vragen of de nieuwe koolzaad- of linde- of korenbloem of klaver- of heidehoning er al is.

Maar ze kunnen U niet vinden!

U kunt alle marges en winsten van de tussenhandel zelf verdienen en alle kosten voor vracht en werkloon. Daarvoor heeft U alleen maar aan de mensen, die naar U zoeken, te laten weten dat U er bent en waar ze U kunnen vinden. Reik daarom aan alle mensen waarvan U verwacht dat ze honingklanten kunnen worden een honingfoldertje in kleurendruk uit. Het bevat een uiteenzetting omtrent de voedingswaarde van honing, de resultaten van een honingkuur in een kinderziekenhuis en ruimte om uw naam en adres in te stempelen of te laten drukken. Ze kosten U per stuk maar twee centen. Door zo'n honingfoldertje persoonlijk aan de toekomstige klanten af te geven zegt U als het ware tegen hen:

Hier ben ik!

Dat kunt U trouwens ook aan uw klanten laten weten door uw correspondentie te sluiten in een enveloppe, die aan de achterzijde bedrukt is met een suggestieve honingreclame. Enveloppen moet U toch kopen en de reclame-enveloppen van de vereniging zijn niet duurder dan U ze in de winkel koopt, ze kosten per honderd f 1.25.

Bovendien kunt U de aandacht van de mensen, aan wie U brieven schrijft, op onze, op uw goede Nederlandse bijenhoning vestigen door bij uw correspondentie een briefinlage Daalder in te sluiten, die niets weegt en die per 100 stuks maar één kwartje kost. Ook daarop kunt U uw naam en adres stempelen.

Uw Vereniging doet alles om het honingprobleem tot een oplossing te brengen. Maar het zou zoveel gemakkelijker gaan als de leden, die honing te verkopen hebben, bij het Bijenhuis te Wageningen het reclame-materiaal bestellen dat de Vereniging hen tegen kostprijs levert. (Dat neemt niet weg dat U aan het Bijenhuis te Wageningen óók de voorwaarden kunt vragen waarop het uw honing overneemt!).

Tienduizenden guldens betaalt het Bijenhuis

aan de imkers terug omdat de suiker goedkoper geworden is. Denkt U dat dat resultaat bereikt zou zijn als we niet zo'n grote en sterke organisatie hadden? Toen de wasprijs steeg tot bijna 10 gulden per kilo, kochten de imkers rustig hun kunstraat bij het Bijenhuis voor f 6,50 per kilo. Daardoor hebben de imkers vele duizenden guldens in hun zak kunnen houden, die ze onherroepelijk kwijt geweest waren als er geen Bijenhuis was, dat enkel en alleen de imkersbelangen dient. De onwankelbare trouw van de leden heeft onze Vereniging sterk gemaakt. Wij vragen van alle leden dezelfde onwankelbare trouw aan de handelsinstelling, die die Vereniging in het belang van de leden heeft gesticht: het Bijenhuis te Wageningen. Uit de verlaging van de suikerprijs is weer eens ondubbelzinnig gebleken, dat

in eendracht onze kracht ligt!

Met de kunstraatprijs treedt het Bijenhuis regelend op, maar ook elk van de onderstaande artikelen zoudt U duurder moeten betalen als er geen Bijenhuis was!

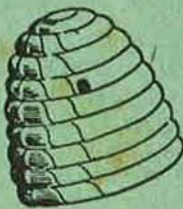
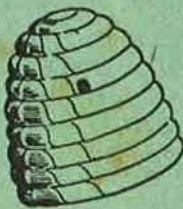
Pondsflacons , kristalhelder glas, elegant model, uw kostelijk product waardig, met metalen schroefdop, karton- en perkament-inlage, emballage op rekening, per 100	f 17,—
Raathoningdoozjes met doorschijnend venster en bedrukt met aantrekkelijke tekst, per stuk slechts	f 0,13
Honingemmers , ondanks de blikchaarste ruim voorradig, 5 pons emmertje f 0.80, 10 pons f 1.10, 25 pons emmer f 1.60, 50 pons emmer f 3.25, alles met deksel en in de bekende uitvoering.	
Het nieuwe etiket in kleurendruk , voor-naam, rustig en suggestief, per 100 f 1.50, per 1000	f 14,—
Honingetiket blauw met goud zelfde prijs.	
Herzog Tafelslinger . Dit is verreweg de meest gevraagde slinger, ze biedt alle voordelen van een grote slinger, levensduur praktisch onbeperkt, slechts	f 72,50
Drieraamsslinger , ook een Herzogproduct	f 105,—
Vierraamsslinger , ook een Herzogproduct	f 120,—
Kolbtoestel voor het slingerbaar maken van heidehoning, ondanks de stijging van grondstoffen prijzen nog voor	f 14,75
Ericaborstel , verricht dezelfde dienst als het kolbtoestel voor de imker met een paar kasten groot model f 5.—, klein model	f 3,75
Labordoos voor het slingeren van korfhoning. Slingerhoning laat zich beter en duurder verkopen dan pershoning! Per stuk	f 4,75
Ontzegelmes , het bekende „spinaziemes-model" met opgewipte punt en gelakt houten handvat	f 3,75
Ontzegelvork in de bekende doelmatige uitvoering	f 2,20

Electrisch ontzegelapparaat	f 8,50
Dubbele honingzeven	
doorsnee 16 cm, om aan de slinger te hangen	f 4,10
doorsnee 16 cm, om op de emmer te plaatsen	f 4,10
doorsnee 22 cm, om op de emmer te plaatsen	f 4,40
Glazen voederballon , 1 ltr, zonder bordje	f 0,60
Bordje voor deze ballon	f 0,30
Aluminium voederballon , compleet met bordje, 1 liter	f 1,40
Voerbakje Joustra , hout	f 1,75
Voerbakje om in de vliegopening te steken en een honingflacon op te zetten	f 1,—
Voerbakje „Succes" , metaal, inhoud ± 2 liter	f 3,—
Zinker voerbak voor V.S. kast	f 7,50
Suikerstroopweger , geeft het soortelijk gewicht van de oplossing aan	f 1,75
Paradichloorbenzol ter wering van de wasmot. Grote flacon f 0,75, kl. flacon	f 0,35
Stromat voor warme winterbedekking:	
in houten raam, met huls en spon	f 3,25
in houten raam, zonder spon	f 2,35
zonder raam, met huls en spon	f 2,25
zonder raam, zonder huls en spon	f 1,35
Glasdekraam , voor winterbedekking warm toe te dekken om condensatie te voorkomen. De bijen de gehele winter zichtbaar!	f 3,40
Dekplank Ideaal met schijf voor voeren	f 3,—
Dekplank Universeel , bijenruimte aan beide kanten, voergat voor voerbakje „Succes" waarop bijenuitlaat past	f 2,50
idem met bijlevering van bijenuitlaat	f 3,10
Dekkleedje vilt	f 0,80

Al onze prijzen zijn vrijblijvend

Tel. 2863

Giro 1171

GOEDE DINGEN
Bijenhuis WAGENINGEN

Druk: N.V. Uitgevers Mij De Gelderlander - Nijmegen